

“กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์
จังหวัดสุพรรณบุรี

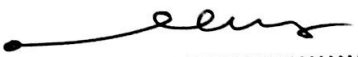
รัตนาชาติ ศิวงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา


คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของ รัตนชาติ ศิวงาม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์


..... ศกกรรณ ศินพณณพ. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ เสกสรรค์ ดันยาภิรมย์)


.....  อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ภรดี พันธุภากร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


.....  ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ประเสริฐ พิษยะสุนทร)

..... ศกกรรณ ศินพณณพ. กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เสกสรรค์ ดันยาภิรมย์)

.....  กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ภรดี พันธุภากร)

.....  กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตฤณ กิตติการอำพล)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....  คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “กาสรศิลป์” การออกแบบประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จะสำเร็จลุล่วงและสมบูรณ์ไปด้วยดีไม่ได้ หากไม่ได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือ จากบุคคลหลายๆท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลสำคัญดังที่จะเอ่ยนามต่อไปนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัว กำลังใจหลักสำคัญอันสูงสุด ที่ให้การสนับสนุน อยู่เบื้องหลังความสำเร็จตลอดระยะเวลาของการศึกษา รองศาสตราจารย์เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์ และรองศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประเสริฐ พิษยะสุนทร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำ พร้อมทั้งวิธีคิดอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย รวมถึงคณาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอน ให้คำปรึกษา และคำแนะนำใหม่ๆ ให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ ขอขอบคุณเพื่อนๆพี่ๆ ที่มอบความอบอุ่น คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาด้วยความเต็มใจ และให้กำลังใจซึ่งกันและกันตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ และผู้บริหารหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ข้อมูลด้านเนื้อหาและสถานที่ พร้อมคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ช่วยให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณผู้ที่ไม่ได้เอ่ยนาม ที่แสดงน้ำใจ ให้กำลังใจ พร้อมคำแนะนำ ตลอดจนมา

สำหรับคุณงามความดีอันใดทั้งหมดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบให้กับบิดามารดา ซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่ง ตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

รัตนาชาติ ศิวงาม

569206349: สาขาวิชา: ทัศนศิลป์และการออกแบบ; ศป.ม. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: กาศรศิลป์/ ประติมากรรมตกแต่งหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

รัตนชาติ ฝางาม: “กาศรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่งหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย อำเภอศรี
ประจันต์จังหวัดสุพรรณบุรี (“ART OF BUFFALO” DESIGN SCULPTURES VILLAGE
BUFFALO THAILAND SRIPRAJUN) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เสกสรรค์ ดันยาภิรมย์,
ศ.ม., ภาควิชาศิลปกรรม, ศศ.ม., 69 หน้า. ปี พ.ศ. 2561

ยุคที่เทคโนโลยีเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มนุษย์มีความต้องการผลิตข้าวเพื่อเป็น
อุตสาหกรรมจึงหันมาใช้เครื่องจักรกลแทนควายมากขึ้น ทำให้จำนวนควายลดลงอย่างน่าใจหาย
จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้ที่ศึกษาต้องการสะท้อนความผูกพัน และคุณประโยชน์ของควายไทย จึงมีความ
ต้องการที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมตกแต่ง ชุดกาศรศิลป์ ที่แสดงถึงวิถีชีวิต
ชนบทและควายไทยในรูปแบบร่วมสมัย ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยที่สะท้อนให้เห็นได้จากกลุ่ม
หมู่บ้านชาวนาไทยแบบเรียบง่าย

การทำนาโดยไม่ใช้เครื่องจักรทันสมัย เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตชนบทกับควายไทย และเป็น
เอกลักษณ์จุดสนใจของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ซึ่งเป็นสถานที่จัดแสดงวิถีชีวิตของผู้นคนในชนบท
ชาวนา และเกษตรกรรม หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยตั้งอยู่ใน อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์

1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนในชนบทกับควายไทย มาผสมผสานกับแนวคิดสมัยใหม่และ
สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

2) เพื่อนำเสนอคุณค่าวิถีชีวิตของควายไทย และความสัมพันธ์ระหว่าง อารมณ์ความรู้สึก
กับการแสดงออกถึงความอบอุ่นในวิถีชีวิตชนบทด้วยรูปแบบศิลปะร่วมสมัย

3) เพื่อสร้างงานประติมากรรมดินเผา ชุดวิถีชีวิตชนบทของควาย และควายไทยใน
รูปแบบศิลปะร่วมสมัยของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลงานกาศรศิลป์ ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยอำเภอศรีประจันต์
จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำลักษณะของควายมาตัดทอนรูปทรงให้เรียบง่าย โดยการนำรูปทรง
เลขาคณิตมาใช้ในการออกแบบ สร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเครื่องปั้นดินเผาที่มีความคงทน
ต่อสภาพแวดล้อม และ ต้องการสร้างความทรงจำให้แก่ผู้พบเห็น และนักท่องเที่ยว และผู้ที่พบเห็น
ให้มีส่วนร่วมกับผลงานได้ ตระหนักถึงคุณประโยชน์ มุมมองของควายไทย ในวิถีชีวิตชนบท ซึ่ง
ผลงานประติมากรรมนี้ช่วยส่งเสริม ด้วยรูปแบบผลงานประติมากรรมแนวใหม่ ช่วยกระตุ้นการ
ท่องเที่ยวให้กับหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

569206349: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; M.F.A. (VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORD: “ART OF BUFFALO”/ DESIGN SCULPTURES VILLAGE BUFFALO THAILAND

RATTANACHAT PHIWNGAM: “ART OF BUFFALO” DESIGN SCULPTURES
VILLAGE BUFFALO THAILAND SRIPRAJUN SUPHANBURI. ADVISORY COMMITTEE:
SAKESAN TANYAPIROM, M.F.A., PORADEE PANTHUPAKORN, M.A., 69 P. 2018.

The technology is growing rapidly. Human demand for grain production as the industry turned to the mechanical buffalo more. The number of cattle fell face stunned. This is the reason that the study reflects the need Engagement. And benefits of Buffalo Thailand Farming without the use of modern machinery. To preserve the rural lifestyle with Buffalo Thailand. And unique features of the village of Buffalo Thailand. This is a place to exhibit the lifestyle of the rural people, farmers and farming village of Buffalo is located in Thailand. Si Prachan district Suphanburi Province.

This research has purpose.

1.) Study the lives of people in the countryside with a Buffalo Thailand combined with modern concepts and creative sculptures.

2.) Present value the lives of the buffaloes, Thailand, and the relationship between emotions with expressions of warmth in the rural way of life, with the theme of contemporary art.

3.) Create a clay sculpture of a Buffalo and the rural way of life series, Buffalo, Thailand in the form of contemporary art of the village Buffalo, Amphoe SI prachan Thailand Suphanburi.

Works of art, sculptures, decorative, kason Thailand village Buffalo, Amphoe SI prachan Suphanburi Researchers have taken the appearance of Buffalo comes to truncate the simple shape. By applying mathematical Secretary shape used in the design. Creativity through processes potteries which are stable institutions, phawaet and want to create memories with your guests and found the tourists and those who see it, engage with works realized to the benefit of the views of the rural way of life in Thailand, Buffalo, which helps promote the works of this sculpture with works of sculpture. Stimulate tourism, with the village Buffalo Thailand Amphoe SI prachan Suphanburi.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
วิธีการดำเนินงาน.....	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ควาวยไทย กับวิถีชนบทไทย.....	7
ศูนย์อนุรักษ์ควาวยไทย จังหวัดสุพรรณบุรี.....	9
ประติมากรรมกับงานเครื่องปั้นดินเผา.....	13
กระบวนการเครื่องปั้นดินเผา.....	24
3 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	32
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	32
การศึกษารวบรวมข้อมูล.....	33
ดำเนินการออกแบบและพัฒนารูปแบบ.....	35
สถานที่ในการติดตั้งผลงานประติมากรรม.....	42
การสร้างสร้งงานประติมากรรมตกแต่ง.....	43
4 ผลการวิจัย.....	50
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลงานสร้งสร้งกับสถานที่ติดตั้ง.....	50
วิเคราะห์ผลงานการออกแบบ.....	58

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
5	อภิปรายและสรุปผลการสร้างสรรค์.....	62
	สรุปผลการวิจัย.....	62
	อภิปรายผลการวิจัย.....	63
	ปัญหาที่เกิดในการออกแบบ.....	63
	ข้อเสนอแนะ.....	64
	ข้อเสนอแนะจากการสร้างสรรค์ในครั้งต่อไป.....	64
	บรรณานุกรม.....	65
	ภาคผนวก.....	66
	ภาคผนวก ก.....	67
	ประวัติผู้วิจัย.....	73

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ควายไทยกับวิถีชีวิตชนบท.....	8
2	หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	10
3	การสาธิตวิธีการทำนา ของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	11
4	ลานแสดงวิถีชีวิตชาวนากับควายไทย.....	12
5	บ้านพัก.....	12
6	พิพิธภัณฑ์ชาวนา.....	13
7	“Anonymous Paaser” ศิลปิน Jerzy Kalina	15
8	ประติมากรรมตกแต่ง ควายในมหาวิทยาลัย.....	17
9	อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี.....	18
10	“กล่องโทรศัพท์” ศิลปิน David Mach	18
11	“แม่กับลูก” ศิลปิน สุวิษ สติติวิทยานันท์.....	19
12	“ลูกม้า” ศิลปิน ไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์.....	20
13	“Bulls” ศิลปิน Peter Woytuk	20
14	“ความสมบูรณ์ผลผลิตจากธรรมชาติ” ศิลปิน อนุสรณ์ ทองรอย.....	21
15	โอ่งมังกร จังหวัดราชบุรี.....	22
16	การขีดหนังใหญ่ วัดขนอน จ.ราชบุรี.....	23
17	ตุ๊กตาเสียดบาล.....	23
18	ประเพณีแห่เทียน จ.สุพรรณบุรี.....	24
19	โคมไฟนกสูก ประติมากรรมดินเผาแบบตามสมัยนิยม.....	27
20	เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยสีน้ำพลาสติก.....	28
21	เครื่องปั้นดินเผาแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยอะคริลิค.....	28
22	เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม พันสีหลังคากระเบื้องเลียนแบบสีเก่า..	29
23	เครื่องปั้นดินเผาแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยสีน้ำมัน.....	29
24	ประติมากรรมตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยการเคลือบ.....	30
25	ประติมากรรมตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยการเคลือบ.....	31
26 – 27	การสัมภาษณ์ผู้บริหารในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	34
28- 31	ภาพถ่ายการลงสำรวจพื้นที่ที่ตั้งผลงาน หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	34
32 - 37	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 1 ชุดที่ 1	36

38 - 43	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 1 ชุดที่ 2	36
---------	---	----

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
44 - 52	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 1 ชุดที่ 3	37
53 - 58	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 2 ชุดที่ 1	37
59 - 62	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 2 ชุดที่ 2	38
63 - 68	ภาพแบบร่าง 3 มิติ	39
69 - 72	ภาพแบบร่าง 3 มิติ	40
73	แบบงาน 3 มิติ ชุดที่ 1.....	40
74	แบบงาน 3 มิติ ชุดที่ 2.....	41
75	แบบงาน 3 มิติ ชุดที่ 3.....	42
76	ริมสระน้ำกลางหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	42
77	หน้าลานแสดงควาย.....	43
78 - 79	ภาพต้นแบบด้วยการตัดโฟมและพอกด้วยดินเหนียว.....	44
80 - 83	การสร้างพิมพ์ปูนปลาสเตอร์.....	44
84 - 87	การผสมดิน.....	45
88 - 91	การนำดินเข้าอัดในพิมพ์.....	45
92 - 93	ผลงานที่นำออกจากพิมพ์.....	46
94 - 97	ตกแต่งชิ้นงาน.....	46
98 - 99	การนำสีสแตนท์ลงชิ้นงาน.....	47
100 - 101	การเผาดิบอุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส.....	47
102 - 105	ตกแต่งรายละเอียดการเขียนสีได้เคลือบ.....	47
106	ภาพผลงานสำเร็จ ชุดที่ 1 ชุดควายบ้านนา.....	48
107	ภาพผลงานสำเร็จ ชุดที่ 2 ชุดควายบ้านทุ่ง.....	48
108	ภาพผลงานสำเร็จ ชุดที่ 3 ชุดควายบ้านดาว.....	49
109	ภาพแผนผังภายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	50
110	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 1 ทางเข้าหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	51
111	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 2 ลานแสดงเกวียนและบ้านไทยสมัยก่อน.....	52
112	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 3 ลานแสดงควาย.....	52
113	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 4 ลานแสดงการทำนาปลูกข้าว.....	53
114	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 5 พิพิธภัณฑสถาน.....	53

115	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 6 เรือนไทยจำลอง.....	53
	สารบัญภาพ(ต่อ)	
ภาพที่		หน้า
116	ภาพการจำลอง ก่อนการติดตั้งผลงาน จุดที่ 1 สนามหญ้าข้างลานโชว์แสดงควายไทย..	55

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ควายไทยกับวิถีชีวิตชนบท	9
2	หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย	11
3	การสาธิตวิธีการทำนา ของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	12
4	ลานแสดงวิถีชีวิตชาวนากับควายไทย.....	13
5	บ้านพัก	13
6	พิพิธภัณฑ์ชาวนา.....	14
7	“Anonymous Paaser” ศิลปิน Jerzy Kalina	16
8	ประติมากรรมตกแต่ง ควายในมหาวิทยาลัย.....	18
9	อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี.....	19
10	“กล่องโทรศัพท์” ศิลปิน David Mach	19
11	“แม่กับลูก” ศิลปิน สุวิข สติวิทยานันท์.....	20
12	“ลูกม้า” ศิลปิน ไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์.....	21
13	“Bulls” ศิลปิน Peter Woytuk	21
14	“ความสมบูรณ์ผลผลิตจากธรรมชาติ” ศิลปิน อนุสรณ์ ทองรวย.....	22
15	โถงมังกร จังหวัดราชบุรี.....	23
16	การเซตหนังใหญ่ วัดขนอน จ.ราชบุรี.....	24
17	ตุ๊กตาเสียดบาล.....	24
18	ประเพณีแห่เทียน จ.สุพรรณบุรี.....	25
19	โคมไฟนกฮูก ประติมากรรมดินเผารูปแบบตามสมัยนิยม.....	28
20	เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยสีน้ำพลาสติก.....	29
21	เครื่องปั้นดินเผารูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยอะคริลิก.....	29
22	เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ฟันสีหลังคากะเบื้องเลียนแบบสีเก่า.	30
23	เครื่องปั้นดินเผารูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยสีน้ำมัน.....	30
24	ประติมากรรมตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยการเคลือบ.....	31
25	ประติมากรรมตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยการเคลือบ.....	32

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
26 – 27	การสัมภาษณ์ผู้บริหารในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	34
28- 31	ภาพถ่ายการลงสำรวจพื้นที่ติดตั้งผลงาน หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	35
32 - 37	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 1 ชุดที่ 1	36
38 - 43	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 1 ชุดที่ 2	36
44 - 52	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 1 ชุดที่ 3	37
53 - 58	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 2 ชุดที่ 1	37
59 – 62	การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 2 ชุดที่ 2	38
63 – 68	ภาพแบบร่าง 3 มิติ	39
69 – 72	ภาพแบบร่าง 3 มิติ	39
73	แบบงาน 3 มิติ ชุดที่ 1.....	40
74	แบบงาน 3 มิติ ชุดที่ 2.....	40
75	แบบงาน 3 มิติ ชุดที่ 3.....	41
76	ริมสระน้ำกลางหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	42
77	หน้าลานแสดงควาย.....	42
78 - 79	ภาพต้นแบบด้วยการตัดโฟมและพอกด้วยดินเหนียว.....	43
80 – 83	การสร้างพิมพ์ปูนปลาสเตอร์.....	43
84 - 87	การผสมดิน.....	44
88 - 91	การนำดินเข้าอัดในพิมพ์.....	44
92 - 93	ผลงานที่นำออกจากพิมพ์.....	45
94 – 97	ตกแต่งชิ้นงาน.....	45
98 - 99	การนำสีสแตนทาลงชิ้นงาน.....	46
100 – 101	การเผาอบอุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส.....	46
102 - 105	ตกแต่งรายละเอียดการเขียนสีได้เคลือบ.....	46

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
106	ภาพผลงานสำเร็จ ชุดที่ 1 ชุดควายบ้านนา.....	47
107	ภาพผลงานสำเร็จ ชุดที่ 2 ชุดควายบ้านทุ่ง.....	47
108	ภาพผลงานสำเร็จ ชุดที่ 3 ชุดควายบ้านดาว.....	48
109	ภาพแผนผังภายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	49
110	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 1 ทางเข้าหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย.....	50
111	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 2 ลานแสดงเกวียนและบ้านไทยสมัยก่อน.....	51
112	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 3 ลานแสดงควาย.....	51
113	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 4 ลานแสดงการทำนาปลูกข้าว.....	52
114	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 5 พิพิธภัณฑ์ชาวนา.....	52
115	ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 6 เรือนไทยจำลอง.....	52
116	ภาพการจำลอง ก่อนการติดตั้งผลงาน จุดที่ 1 สนามหญ้าข้างลานโชว์แสดงควายไทย..	54
117	ภาพการจำลอง หลังการติดตั้งผลงาน จุดที่ 1.....	54
118	ภาพการจำลอง ก่อนการติดตั้งผลงาน จุดที่ 2 หน้าลานโชว์แสดงควายไทย.....	55
119	ภาพการจำลอง หลังการติดตั้งผลงาน จุดที่ 2 หน้าลานโชว์แสดงควายไทย กับผลงาน ชุดที่ 2.....	55
120	ภาพการจำลอง หลังการติดตั้งผลงาน จุดที่ 1 สนามหญ้าข้างลานโชว์ แสดงควายไทยกับผลงาน ชุดที่ 3.....	56
121	ภาพจำลองตำแหน่งการติดตั้งบนแผนผังหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ของผลงานทั้ง 3 ชุด.....	56
122	ชุดที่ 1 “ควายบ้านนา”.....	57
123	ชุดที่ 2 “ควายบ้านทุ่ง”.....	58
124	ชุดที่ 3 “ควายบ้านดาว”.....	59

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิถีชีวิตคนไทยเป็นสังคมเกษตร โดยมีวิถีการทำนาเป็นอาชีพ ใช้แรงงานคนในครอบครัว และแรงงานสัตว์ การดำรงชีวิตต้องพึ่งพาธรรมชาติ อยู่ร่วมกันและพึ่งพากัน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง วัฒนธรรมทางสังคมของคนไทยมีลักษณะ เป็นสังคมที่มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกัน การทำงานในไร่นามีการสร้างสรรค การละเล่นการร้องรำทำเพลงเพื่อผ่อนคลาย และสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน ภายหลังจนเป็นการละเล่นเพลงพื้นบ้าน ที่ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นและประเทศ การทำนาในประเทศไทยมีปัจจัยหลัก 2 ประการ 1. สภาพพื้นที่และภูมิอากาศ 2. สภาพน้ำ

แต่เมื่อสังคมและวัฒนธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม จึงมีผลกระทบ ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในชนบทที่มีการทำนา และการเพาะปลูกเป็นอาชีพหลัก การผลิตแต่เดิมก็เป็นแต่เพียงให้พอกินไม่ได้ผลผลิตอย่างไร้ประโยชน์เพื่อส่งออกไปค้าขายกับต่างประเทศ จึงไม่มีความจำเป็นในการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี แต่สังคมอุตสาหกรรมที่มุ่งหวังผลผลิตเพื่อส่งออกผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งแต่เดิมผลิตเพื่อเลี้ยงตัวเอง ด้วยเทคโนโลยีแบบดั้งเดิม ก็เปลี่ยนมาเป็นการผลิตโดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการลงทุน การใช้ที่ดินเพื่อการขยายตัวทางอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมนำทรัพยากรของประเทศมาผลิตสินค้ามากมาย ทำให้เกิดย่านอุตสาหกรรม และย่านพาณิชยกรรมขึ้นตามเมืองต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เหล่านี้ล้วนมีผลทำให้ชนบทมีการเปลี่ยนแปลง มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเกษตร โดยเฉพาะการทำนา เพื่อใช้ทดแทนควายสัตว์ที่อยู่คู่กับผืนนา

ควายไทยจัดเป็นควายที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาควายเลี้ยงแถบเอเชีย ควายเลี้ยงมีสองประเภทคือควายแม่น้ำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นควายพันธุ์อินเดีย จัดเป็นควายพันธุ์นมและควายปลัก ซึ่งรวมควายไทยและควายในประเทศแถบเอเชีย เช่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย พม่า เขมร ควายไทยมีเลี้ยงกันในทุกภาคของประเทศไทย แต่ส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควายซึ่งเป็นสัตว์ที่อยู่คู่กับสังคมไทย ตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ มีความสัมพันธ์กับคนไทย คนไทยใช้ควายในการทำเกษตรกรรม เช่น การทำนา การทำไร่ และอีกทั้งยังใช้ในการศึกสงคราม เพราะมีความแข็งแรง และอ่อนโยน ควายเป็นสัตว์ที่มีประโยชน์ทั้งมีผลกำไรที่แข็งแกร่ง และมูลของควายยังเอามาทำปุ๋ยได้ด้วย ผู้คนในชนบทจึงนิยมเลี้ยงควายไว้ใช้งานได้สารพัดประโยชน์ จึงได้เรียนรู้วิธีการนำควายมาใช้

แรงงาน ประกอบกับควายที่มีนิสัยเชื่องไม่ดุร้าย เลี้ยงง่าย อดทน แข็งแรงไม่ค่อยมีโรคภัยไข้เจ็บ เชื้อฟังกำสั่งของมนุษย์ และมีนิสัยชอบน้ำ จึงสอดคล้องลงตัวกับการใช้แรงงานในการทำนาข้าว ชาวนาจึงมอบหน้าที่สัตว์ใช้แรงงานเพื่อการเกษตร และทำนาให้แก่ควายนับแต่นั้นเป็นต้นมา (เอี่ยม ทองดี 2534 : 19-76)

ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น เมื่อการทำนา ทำเกษตร ได้แปรเปลี่ยนมาเป็นการนำเครื่องจักรที่ทันสมัยมาใช้ในงานเกษตรมากยิ่งขึ้นผู้คนเริ่มหันมาให้ความสนใจเครื่องจักรเพราะช่วยผ่อนแรง เพียงเพราะความเร็วและความสะดวก ควายจากที่เคยเดินอยู่ตามท้องไร่ท้องนา กลับกลายเป็นสัตว์ที่ถูกคนมองข้าม จนในปัจจุบันนี้ไม่ปรากฏอยู่ในการทำเกษตรกรรมของชาวนาอีกเลย จึงเริ่มมีความวิตกกังวลว่า ควายอาจจะหมดไปจากสังคมไทยเพราะสาเหตุของการลดจำนวนควายอย่างรวดเร็ว ปัญหาทั้งหลายนี้ไม่เพียงเกิดขึ้นกับวิถีชีวิตของควาย ปัญหาเกิดขึ้นทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จึงเป็นจุดกำเนิดของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ณ จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เห็นความสำคัญของควายและเห็นวิถีชีวิตชนบทของคนไทยที่มีความสัมพันธ์ที่พึ่งพากันแบบเครือญาติเอาใจใส่ดูแลเกื้อกูลกัน เป็นความสัมพันธ์ที่หาได้ยากในปัจจุบันที่ไม่อยากให้เลือนหายไป และเป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังได้พบเห็นวิถีชีวิตชนบทของคนไทย และเพื่อให้ผู้คนเล็งเห็นถึงความสำคัญของควาย เพราะในอดีตเมืองสุพรรณบุรีถือเป็นจังหวัดของเกษตรกร ผู้คนทำอาชีพทำนา ทำไร่ เป็นส่วนใหญ่จึงมีความผูกพันรั้งกับสัตว์ชนิดนี้มาก และไม่ยากที่จะให้สัตว์ชนิดนี้ได้สูญเสียพันธุ์และลี้มไปจากสังคมไทย

จากปัญหาดังกล่าว ยุคที่เทคโนโลยีเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มนุษย์มีความต้องการผลิตข้าวเพื่อเป็นการส่งออก จึงหันมาใช้เครื่องจักรทดแทนควายมากขึ้น ทำให้จำนวนควายลดลงอย่างหน้าใจหาย จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้ศึกษาต้องการสะท้อนความผูกพัน และคุณค่าประโยชน์ของควายไทย จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมตกแต่ง ชุดกาสรศิลป์ ที่แสดงถึงวิถีชีวิตชนบทและควายไทยในรูปแบบสมัยใหม่ ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยที่สะท้อนให้เห็นได้จากกลุ่มหมู่บ้านชาวนาไทยแบบเรียบง่ายการทำนาโดยไม่ใช้เครื่องจักรทันสมัย เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตชนบทกับควายไทย และเป็นเอกลักษณ์จุดสนใจของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ซึ่งเป็นสถานที่จัดแสดงวิถีชีวิตของผู้คนในชนบท ชาวนา และเกษตรกรรม หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยตั้งอยู่ใน อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสะท้อนให้เห็นภาพชีวิตชาวนาในชนบทดั้งเดิม ภาพการทำนาที่ไม่ใช้เครื่องจักรทันสมัย ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยที่สะท้อนให้เห็นได้จากกลุ่มหมู่บ้านชาวนาไทยแบบเรียบง่าย ของผู้คนในชนบทกับควายไทย และหันมาช่วยอนุรักษ์ควาย ให้คงอยู่คู่สังคมไทยมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนในชนบทกับควายไทย มาผสมผสานกับแนวคิดสมัยใหม่และสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม
2. เพื่อนำเสนอคุณค่าวิถีชีวิตของควายไทย และความสัมพันธ์ระหว่าง อารมณ์ความรู้สึกกับการแสดงออกถึงความอบอุ่นในวิถีชีวิตชนบทด้วยรูปแบบศิลปะร่วมสมัย
3. เพื่อสร้างงานประติมากรรมดินเผา ชุดวิถีชีวิตชนบทของควาย และควายไทยในรูปแบบศิลปะร่วมสมัยของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง“กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย 3 ขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาได้แก่ การศึกษาประวัติและความเป็นมาของควายไทยในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
 - 1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผา และกระบวนการสร้างงานเครื่องปั้นดินเผา
 - 1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับการออกแบบสร้างสรรค์ประติมากรรมตกแต่ง
2. ขอบเขตพื้นที่ ได้แก่ การสำรวจพื้นที่บริเวณที่ตั้ง และแนวความคิดจุดกำเนิด หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวภายในอนุรักษ์ควายไทย
3. ขอบเขตการออกแบบ ได้แก่ การศึกษาแนวทางในการสร้างสรรค์ประติมากรรมตกแต่ง เทคนิคการขึ้นรูปประติมากรรม และวัสดุที่สอดคล้อง ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผา และวัสดุจากธรรมชาติ ในการสร้างสรรค์รูปแบบผลงานประติมากรรมสร้างสรรค์ จำนวน 3 ชุด

วิธีการดำเนินงาน

ในการศึกษาเรื่อง“กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการดำเนินการงาน และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ลักษณะดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น เอกสาร วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย จังหวัดสุพรรณบุรี ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย เป็นต้น

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ภาคสนาม โดยการสังเกต และสัมภาษณ์ กระบวนการสำรวจพื้นที่วิถีชีวิตชาวนา ควาย และแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูล

3.1 นำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามกรอบวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4. การออกแบบคุณค่าการแสดงออกทางแนวความคิด โดยนำข้อมูลจากการลงพื้นที่ ออกแบบร่างผลงานประติมากรรม 2 มิติ และแบบร่างผลงานประติมากรรม 3 มิติ

5. การศึกษาทดลอง เนื้อดิน เพื่อสอดคล้องกับแนวคิดวิถีชีวิตชนบทและให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ขึ้นรูปงานประติมากรรมสร้างสรรค์ และศึกษาวัสดุที่เป็นส่วนประกอบ ในการสร้างสรรค์ ได้แก่ ไม้ เหล็ก ในการนำมาประกอบชิ้นงานให้มีความร่วมสมัย

6. สร้างสรรค์รูปแบบชิ้นงานประติมากรรมดินเผา โดยวิธีการขึ้นทรงจากเนื้อดินปั้น และนำส่วนประกอบจาก เหล็กมาตกแต่ง ให้มีความร่วมสมัยตามแนวความคิด นำเสนอผลงานมาจัดวางตามรูปแบบ

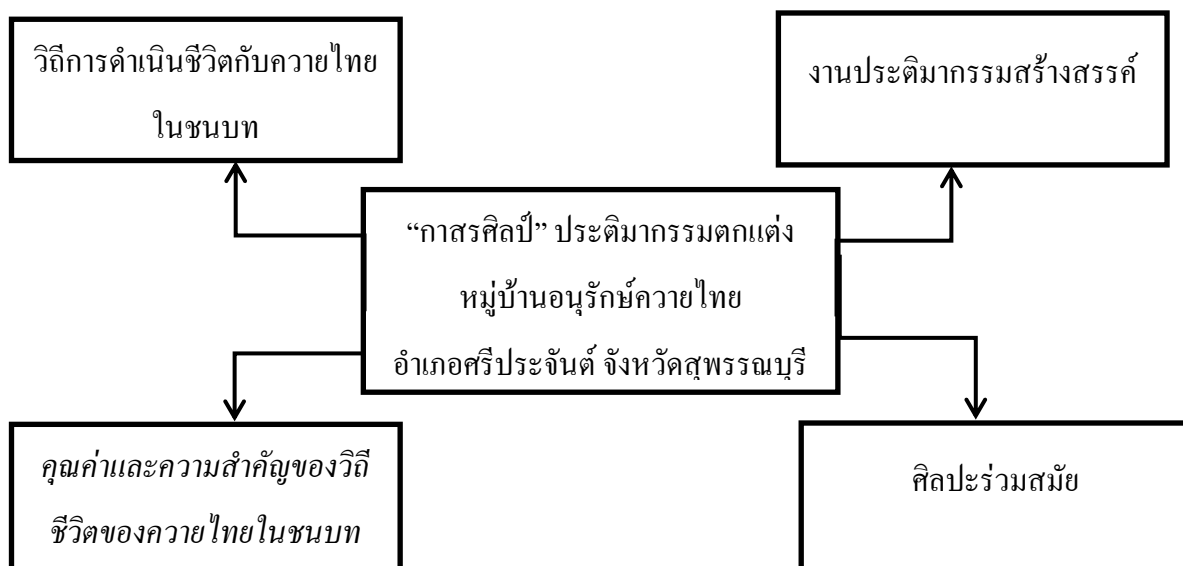
7. การวิเคราะห์ผลงาน รูปร่างและรูปทรงของชิ้นงาน อิริยาบถต่าง ๆ ของควาย ทำขึ้น เดิน นั่ง ที่มีลักษณะเหมาะสมกับสัดส่วนของสัตว์ รูปแบบของประติมากรรมมีขนาดเหมาะสมกับพื้นที่ อีกทั้งไม่ก่อให้เกิดอันตรายกับผู้พบเห็น หรือผู้ที่มาใช้งาน และถ่ายทอดลักษณะของควายในรูปทรงต่าง ๆ ที่สามารถถ่ายทอดสู่ผู้พบเห็น และผู้ที่ไม่เคยสัมผัสกับควาย เพื่อให้ผู้พบเห็นได้ชมความงดงามผ่านประติมากรรมที่ผลิตขึ้น และยังสามารถใช้ประโยชน์จากประติมากรรมเหล่านี้ได้

8. การสรุปผลการศึกษา การแก้ปัญหา อุปสรรคและการอภิปรายผลในการทำงาน การนำเสนอผลงาน คือ ประมวลผลข้อมูลที่ศึกษาได้ตามขั้นตอนทั้งหมดเพื่อรวบรวมข้อมูล เป็นเอกสารสำหรับนำเสนอและเผยแพร่

กรอบแนวคิดของการวิจัย

“กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่งหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ค้นคว้าวิถีการดำเนินชีวิตผู้คนในชนบท ความเป็นอยู่ของผู้คนสมัยก่อนในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี อิริยาบถต่าง ๆ ของชาวนา และควายไทย นำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์

จัดงานประติมากรรมตกแต่ง และศึกษางานประติมากรรมร่วมสมัย มาผสมผสานร่วมกับผลงาน เพื่อให้ผู้คนที่เข้ามาเยี่ยมชมหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย สามารถสร้างความสัมพันธ์ร่วมกับผลงาน



ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินวิถีชีวิตของคนในชนบทและควายไทยได้
2. สามารถสะท้อนมุมมองให้สังคมได้เห็นถึงวิถีชีวิตชนบทของควายไทยในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบสมัยใหม่
3. ผลงานสามารถสะท้อนมุมมองเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตควายไทยได้ และการแสดงออกให้ชุมชนได้เห็นถึงความอบอุ่นในวิถีชีวิตจากชนบทด้วยรูปแบบศิลปะร่วมสมัย
4. ได้ผลงานประติมากรรมสร้างสรรค์ที่ปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ให้ดูร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

กาสกรศิลป์ หมายถึง ชื่อผลงานศิลปะประติมากรรมดินเผาที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการประดับตกแต่งหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

วิถีชีวิตชนบท หมายถึง กลุ่มคนในสังคมไทยที่ดำเนินชีวิตอยู่นอกเมือง หมู่บ้านที่ห่างไกล มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทำการกสิกรรมเพื่อพอกินพอลอยู่ คงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย หมายถึง พื้นที่อยู่ในบริเวณภาคกลาง ของตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี คงไว้ซึ่งการดำเนินวิถีชีวิตในสมัยก่อน และรักษาประเพณี วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมไว้ให้คนรุ่นใหม่ได้ดู

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ในหัวข้อ“กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาประวัติ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ วิถีชนบทไทย ควายไทย ของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยอำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ค้นคว้ารวบรวมเอกสารทางวิชาการ ทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี และประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์ให้เกิดเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ ผลงานประติมากรรมตกแต่งดินเผา หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ควายไทย กับวิถีชนบทไทย

- รูป ลักษณะ ความหมายควายไทย
- ประวัติความเป็นมาควายไทย
- ประเภทของควายไทย
- ประเภทของควายไทยแต่ละภาค

2. ศูนย์อนุรักษ์ควายไทย จังหวัดสุพรรณบุรี

- หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยอำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
- พิพิธภัณฑสถาน

3. ประติมากรรมกับงานเครื่องปั้นดินเผา

- การแบ่งประเภท ของประติมากรรม
- ลักษณะงานประติมากรรม
- ผลงานประติมากรรมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์
- การออกแบบงานประติมากรรม
- ประติมากรรมเพื่อประโยชน์ใช้สอย
- วัสดุผิวและรูปแบบในการสร้างผลงานประติมากรรม

4. กระบวนการเครื่องปั้นดินเผา

- ความหมายของเครื่องปั้นดินเผา
- การขึ้นรูปงานเครื่องปั้นดินเผา
- เทคนิคในการสร้างผลงานเครื่องปั้นดินเผา
- รูปแบบและวิธีการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผา

1. ควายไทย กับวิถีชนบทไทย

รูป ลักษณะ ความหมายควายไทย

ควายไทย หมายถึง เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ชื่อสัตว์ชนิดเคียวเอื้องชนิด Bubalus Bubalis ในวงศ์ Bovidae เป็นสัตว์กีบคู่ รูปร่างใหญ่ สีดำหรือเทา เขาโค้งยาว ที่ได้คางและหน้าอกมีขนขาว เป็นรูปง่าม (ปาก) ซึ่งเป็นสัตว์พื้นเมืองที่มีอยู่ในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2552 : 233)

ประวัติความเป็นมาควายไทย

ควายหรือกระบือ หรือภาษาทางการว่า กระบือ เป็นสัตว์มีสี่ขา เท้าเป็นกีบ ตัวขนาดใกล้เคียงกับวัวโตเต็มวัยเมื่ออายุระหว่าง 5 - 8 ปี เลี้ยงลูกด้วยนม เป็นสัตว์เลี้ยงที่ใกล้ชิดกับงานเกษตรกรรมของประเทศแถบเอเชียมากที่สุด เพราะชาวนานิยมเลี้ยงควายเป็นแรงงานเพื่อไถไถนา บ้างก็ใช้ควายเป็นพาหนะเข้าไปทำไร่ ทำนา บ้างก็ฆ่าควายกินเนื้อเป็นอาหาร ควายจึงมีประโยชน์หลายประการ ปัจจุบันมีการใช้งานควายน้อยลง

ควายเป็นสัตว์ขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง ที่มีความผูกพันกับมนุษย์มาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ จากหลักฐานภาพเขียนก่อนยุคประวัติศาสตร์ของมนุษย์โบราณ ปรากฏภาพควาย ปลา และสัตว์ป่าบางชนิด เขียนอยู่ตามถ้ำต่าง ๆ โดยทั่วไปแสดงให้เห็นว่าควายเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์มาแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ในประเทศไทยเชื่อว่า “ควาย” มีบทบาทสำคัญ เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทย ใช้เป็นแรงงานเพื่อการเกษตร การขนส่งและการคมนาคม แม้แต่ในการสงครามยังใช้ควายเป็นพาหนะในการต่อสู้ข้าศึก (การผลิตควายไทยสู่การอนุรักษ์และพัฒนาที่ยั่งยืน : 2552)

ควาย หรือภาษาทางการว่า กระบือ จัดเป็นสัตว์มีแกนสันหลัง ควายเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ลูกควายจะกินนมแม่จนอายุประมาณ 1 ปี 6 เดือน ควายจะเจริญเติบโตใช้แรงงานได้ระหว่างอายุ 2.5-3 ปี ช่วงที่ใช้งานได้เต็มที่ คือระหว่างอายุ 6 - 9 ปี ควายแต่ละตัวจะใช้งานได้จนอายุย่างเข้า 20 ปี อายุควายโดยทั่วไปเฉลี่ยประมาณ 25 ปี สัตว์เลี้ยงที่ใกล้ชิดกับงานเกษตรกรรมของประเทศแถบเอเชียมากที่สุด เพราะชาวนานิยมเลี้ยงควายเป็นแรงงานเพื่อไถไถนา บ้างก็ใช้ควายเป็นพาหนะเข้าไปทำไร่ทำนา บ้างก็ฆ่าควายกินเนื้อเป็นอาหาร ควายจึงมีประโยชน์หลายประการ ปัจจุบันมีการใช้งานควายน้อยลง ควายเป็นสัตว์มีสี่ขา เท้าเป็นกีบ ตัวขนาดใกล้เคียงกับวัวโตเต็มวัยเมื่ออายุระหว่าง 5 - 8 ปี นำหนักตัวผู้โตเต็มวัยโดยเฉลี่ย

520 - 560 กิโลกรัม ตัวเมียเฉลี่ยประมาณ 360 - 440 กิโลกรัม ตัวผู้จะใหญ่กว่าตัวเมียเล็กน้อย มีผิวสีเทาถึงดำ (บางตัวมีสีชมพู เรียกว่า ควายเผือก) มีเขาเป็นลักษณะเด่นเฉพาะตัว ปลายเขาโค้งเป็นวงคล้ายพระจันทร์เสี้ยว

ประเภทของควายไทย

สายพันธุ์ควายไทย แยกได้เป็นสองกลุ่มคือควายป่า 2 และควายบ้าน และควายบ้านนั้นก็แบ่งได้เป็น 2 ชนิดคือ ควายปลัก (Swamp buffalo) ควายแม่น้ำ (River buffalo) ทั้งสองชนิดจัดอยู่ในสกุลเดียวกันคือ *Bubalus bubalis* แต่ก็มีนิสัยต่างกัน ในประเทศต่าง ๆ ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม พม่า กัมพูชา ลาว มีควายหนองน้ำจำนวนมาก เพื่อใช้ในการไถนา และลากเข็น

ควายปลัก เลี้ยงกันในประเทศไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม พม่า กัมพูชา และลาว เลี้ยงเพื่อใช้แรงงานในไร่ นา เพื่อปลูกข้าวและทำไร่ และเมื่อกระบืออายุมากขึ้นก็จะส่งเข้าโรงฆ่าเพื่อใช้เนื้อเป็นอาหาร ชอบนอนแช่ปลัก มีรูปร่างลำสัน ผิวหนังมีสีเทาเข้มเกือบดำ อาจมีสีขาวยืด มีขนเล็กน้อยลำตัวหนาเล็ก ท้องใหญ่ หัวยาวแคบ เขามีลักษณะแบบโค้งไปข้างหลัง หน้าสั้น หน้าผากแบบราบ ตาขนเด่นชัด ช่วงระหว่างรู จมูกทั้งสองข้างกว้าง คอยาวและบริเวณใต้คอจะมีขนขาวเป็นรูปตัววี (chevron) หัวไหล่และอกนูนเห็นชัดเจนควายแม่น้ำ พบในประเทศอินเดีย ปากีสถาน อียิปต์ ประเทศในยุโรปตอนใต้และยุโรปตะวันออก ให้นมมากและเลี้ยงไว้เพื่อรีดนม ไม่ชอบลงแช่โคลน แต่จะชอบน้ำสะอาด มีหลายสายพันธุ์ เช่น

พันธุ์มูร่าห์ นิลิ ราวี เมชานี เซอติ และเมดิเตอร์เรเนียน เป็นต้น กระบือประเภทนี้จะมีขนาดใหญ่ รูปร่างแข็งแรง ลักษณะทั่วไปจะมีผิวหนังสีดำ หัวสั้น หน้าผากนูน เขาสั้น และบิดม้วนงอ ส่วนลำตัวจะเล็กมาก มีขนาดด้านมใหญ่ (กองทุนสัตว์ป่าโลก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในประเทศไทย และภูมิภาคอินโดจีน 2543 : 140)



ภาพที่ 1 ควายไทยกับวิถีชีวิตชนบท (www.thai-postcard.com)

ประเภทของควายไทยแต่ละภาค

ควายไทยมีลักษณะและขนาดคล้ายควายพม่า กัมพูชา ลาว เวียดนาม ฟิลิปปินส์ จีน ลักษณะควายหัวค่อนข้างยาว ขน และหน้าแคบ เขาใหญ่ บางตัวมีเขาโค้งและงอเข้าหากัน หรือเขาสั้นเรียกว่า ควายทุย หนังสืเทา กีบเท้าใหญ่ นอกจากนี้ยังมีควายเผือกสีชมพู น้ำหนัก 500-700 กิโลกรัม ระยะอุ้มท้อง 287 - 340 วัน ควายออกลูกทุกปี นอกจากนี้ควายไทยแต่ละภาคยังมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

ควายภาคเหนือ โดยปกติทั่วไปมี 2 ชนิด คือ

1. ควายทุย ผิวสีดำ ขนดำ หน้ายาว น้ำหนักตัว 450 กิโลกรัม
2. ควายแหม มีขนาดเล็ก หนังสืและหนังสืเทา หน้า คอ ลำตัวสั้นกว่าควายทุย หนัก 350 กิโลกรัม ชอบกินใบไม้ บางพื้นที่จะแยกประเภทของควายและเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น ที่จังหวัดลำปางมีควาย 2 ชนิด คือ

- 2.1 ควายจาม ลักษณะคล้ายควายภาคกลาง
- 2.2 ควายแหม มีขนาดเล็กกว่าควายแหมภาคเหนือ (ลำพูน)

ควายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ นครราชสีมา นครพนม ชัยภูมิ อุบลราชธานี บุรีรัมย์ สุรินทร์ เรียงวียงควาย ความที่ใช้วิ่งมีลักษณะเล็ก ไม่ค่อยมีกล้ามเนื้อ หนัก 300 – 450 กิโลกรัม เปรียบคล้ายควายป่า

ควายภาคกลาง ที่อุทัยธานี มีลักษณะดีมาก มาจากอุตรดิตถ์ นครสวรรค์ หนัก 700 – 750 กิโลกรัม ควายภาคใต้ มีควายชนิดหนึ่งเรียกว่าควายจ้อย มีขนาดเล็ก หูเล็ก ควายมีลักษณะดีพบในเขตนครศรีธรรมราช ชุมพร สงขลา

ในต่างประเทศควายมะริด เป็นควายจากพม่า ผ่านเข้ามาทางประจวบคีรีขันธ์ มีขนาดเล็ก หนัก 300 - 350 กิโลกรัม นอกจากนี้ยังมีควายเกลบของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตัวขนาดเล็ก

ควายฟิลิปปินส์ เรียกว่า คาราเบา ตัวเมียเล็กกว่าคาราเบาล่า แบ่งเป็นควายแรงงาน ควายนม และควายใช้งานทั่วไป (วารสารศิลปวัฒนธรรม 2544 : 124 - 125)

2. ศูนย์อนุรักษ์ควายไทย จังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดเก่าแก่จังหวัดหนึ่ง อยู่ทางภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทย มีอายุถึงยุคหินใหม่ ประมาณ 3,500 - 4,000 ปี สืบต่อเนื่องกันเรื่อยมาจนถึงยุคสัมฤทธิ์ และเหล็กอายุราว 2,500 ปี ล่วงเข้าสู่ยุคสุวรรณภูมิ ฟูนัน อมรวดี ทวารวดี ลพบุรี อุทอง อยุธา และปัจจุบันนี้โบราณวัตถุ โบราณสถานที่ยังเป็นประจักษ์พยานบ่งบอกว่าจังหวัดสุพรรณบุรี มีอายุสูงถึงยุคหินใหม่จริงไม่เพียงเท่านั้นจังหวัดสุพรรณบุรียังเป็นเมืองพุทธศาสนา จากการขุดค้นพบ พุทธปฏิมากรรมทั่วทั้งจังหวัดสุพรรณบุรีจากสถิติพบไม่น้อยกว่า 140 - 150 ครั้ง ตั้งแต่สมัยอมราวดีเป็นต้นมา ทำให้สันนิษฐานได้ว่าจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเมืองที่พุทธศาสนาฝังรากไว้อย่างหนาแน่น ไม่

น้อยกว่า 2,300 ปี มาแล้วราว พ.ศ. 70 - 80 เมืองสุพรรณบุรีดินแดนแห่งความอุดมสมบูรณ์บนพื้นที่ราบภาคกลางสืบสานความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตเมื่อ พ.ศ. 1420 จากนามเดิมเมืองพันธุมบุรีในยุคทวารวดีตามหลักฐานทางโบราณคดีได้จารึกชื่อไว้ในพงศาวดารเหนือ และนาม "สุพรรณภูมิ" ปรากฏในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ระบุว่าป็นนครรัฐที่มีความสำคัญมาก่อนกรุงศรีอยุธยา เมื่อมีการสถาปนากรุงศรีอยุธยา เมืองสุพรรณบุรีจึงจัดอยู่ในฐานะเมืองลูกหลวงซึ่งเป็นเมืองอู่ข้าว อู่น้ำ ที่สำคัญอีกด้วย

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นส่วนหนึ่งของภาคกลางที่มีการทำนาอุดมสมบูรณ์มาช้านานซึ่งพบหลักฐานทางโบราณคดีมีอายุไม่ต่ำกว่า 3,500 - 3,800 ปี มีการขุดพบโบราณวัตถุยุคหินใหม่ยุคสัมฤทธิ์ ยุคเหล็ก สืบทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิหรือเดิมเรียกกันว่า “เมืองทวารวดีศรีสุพรรณภูมิ”

หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลปลายนา อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จัดตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2545 ซึ่งได้เปิดเป็นทางการ 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 คือ วันที่ 16 มีนาคม 2545 ในรอบของสื่อมวลชน และวันที่ 25 มีนาคม 2545 เนื้อที่ 70 ไร่ ติดถนนทางหลวงหมายเลข 340 ถนนสายหลักของอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี “บ้านควาย – สุพรรณบุรี ” เป็นโครงการที่สะท้อนถึงวิถีการดำรงชีวิตของชาวไทยชนบทในสมัยก่อนซึ่งมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับควาย



ภาพที่ 2 หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย (www.suphan.biz/Villagebuffalo.htm)

การท่องเที่ยวของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยเน้นการท่องเที่ยวแบบเชิงอนุรักษ์ อันดับที่ 1 คือ เน้นอนุรักษ์เกี่ยวกับเรื่องควาย อันดับที่ 2 เกี่ยวกับเรื่องข้าวเพราะจังหวัดสุพรรณบุรีถือว่าเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นทางด้านเกษตรกรรมคือ การทำนา เป็นจังหวัดที่ผลิตข้าวติด 1 ใน 5 ของประเทศ หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยจึงเล็งเห็นความสำคัญของควายซึ่งอยู่คู่กับชาวนาไทยมาตั้งแต่สมัยศึกดาบรพ ช่วยในเรื่องของการผลิตข้าว การทำไร่ ไร่นา เพื่อเป็นอาหาร ป้อนให้กับคนทั้งประเทศ ควายเป็นเพื่อนคู่ทุกข์คู่ยากของชาวนาไทย แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยน เทคโนโลยี เริ่มก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น มนุษย์ได้คิดค้น สร้างเครื่องจักรเข้ามาทำหน้าที่แทนควาย ควายจึงหมดภาระหน้าที่ ในการทำไร่ ไร่นา ซึ่งมูลเหตุดังกล่าวนี้จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ควายลดความสำคัญลง คนเลิกใช้ควายขายควายเพื่อไปเป็นอาหารของมนุษย์ จนทำให้จำนวนควายลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว เมื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น วิถีชีวิตในชนบทจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปตามการสมัย ที่อยู่อาศัยการทำเกษตรกรรม มีรูปแบบที่ทันสมัยขึ้นเพื่อรองรับกับความสะดวกสบายจนทำให้วิธีการทำนาแบบดั้งเดิม หรือรูปแบบการทำนารูปแบบเก่า ๆ สูญหายไปจากชีวิตของคนไทยเลยก็ว่าได้ (เที่ยวทั่วไทย ไปกับนายรอบรู้ : สุพรรณบุรี : 2546)



ภาพที่ 3 หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย (www.suphan.biz/Villagebuffalo.htm)

กิจกรรมบ้านควายหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย จึงได้รวบรวมภูมิปัญญาและการดำเนินชีวิตในสมัยก่อนเพื่อสะท้อนภาพชาวนาในชนบทที่อยู่อาศัยแบบพึ่งพากัน เรียบง่าย จึงได้อนุรักษ์ด้านการเกษตร การทำนาโดยใช้ควายไทย โดยมีกิจกรรมในแต่ละวันนั้นจะเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตในชนบท เพื่อให้ความรู้แก่คนรุ่นหลังได้ทำการศึกษาและนักเรียน นักศึกษาได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป



ภาพที่ 4 ลานแสดงวิถีชีวิตชาวนากับควายไทย (www.suphan.biz/Villagebuffalo.htm)

ลานแสดงวิถีชีวิตชาวนากับควายไทย เป็นแหล่งนำเสนอความสามารถของควายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย และความสัมพันธ์ต่อเจ้าของหรือผู้ฝึก เป็นกิจกรรมนันทนาการให้ผู้ชมได้ดูและร่วมกิจกรรมที่ทางบ้านความเป็นผู้จัดกิจกรรม



ภาพที่ 5 บ้านพัก (www.suphan.biz/Villagebuffalo.htm)

เรือนพักรับรอง สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือต่างประเทศที่ต้องการบรรยากาศแบบชนบท และความเป็นธรรมชาติ วิถีชีวิตพื้นบ้านของผู้คนสมัยก่อน พร้อมขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ให้ผู้พักอาศัยได้เกิดความประทับใจ



ภาพที่ 6 พิพิธภัณฑ์ชาวนา(www.suphan.biz/Villagebuffalo.htm)

พิพิธภัณฑ์ชาวนา

พิพิธภัณฑ์ชาวนาเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับ อุปกรณ์ ของใช้ในการทำนา การดำเนินชีวิตของชาวนาไทยกับควายไทยในสมัยก่อน พร้อมทั้งมีผู้บรรยายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวผู้เข้าชม หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ซึ่งการทำนาในอดีตใช้แรงงานจากสัตว์ คือ วัว ควาย เป็นแรงงานหลัก ประกอบกับเครื่องมือในการทำที่ จัดแสดงด้านในพิพิธภัณฑ์ ทั้งอุปกรณ์และข้าวของเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการทำนา ประกอบด้วย

3. ประติมากรรมกับงานเครื่องปั้นดินเผา

ประติมากรรม นับว่าสร้างความสนใจให้แก่ผู้พบเห็นได้เป็นอย่างดี เพราะผลงานที่สร้างสรรค์ล้วนมีแนวความคิดในด้านรูปแบบ วัสดุที่นำมาใช้สร้างมีมากมาย ผู้ชมสามารถสัมผัสสิ่งๆ เหมือนจริงคล้ายธรรมชาติมาก ผิดเพียงเคลื่อนไหวไม่ได้เท่านั้น ได้บทบาทสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมประเพณี สามารถศึกษาได้จากผลงาน

ประติมากรรมของมนุษย์แต่ละเชื้อชาติ เป็นสิ่งบงบอกถึงประเพณี วัฒนธรรม ได้เป็นอย่างดี นับตั้งแต่ชีวิต ความเป็นอยู่ การแต่งกาย ความเชื่อในชุมชนของท้องถิ่นนั้น ๆ (มัย ตะติยะ 2547 : 70)

ความหมายของงานประติมากรรม จากการศึกษารูปแบบของประติมากรรมพบว่า งานประติมากรรมเป็นงานสร้างสรรค์รูปแบบของงานไว้หลายลักษณะ หลายรูปแบบ จึงมีผู้ให้ความหมายของประติมากรรม ไว้หลายลักษณะ ดังนี้

ประติมากรรม (Sculpture) หมายถึง รูปปั้นและรูปสลักที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยวิธีเพิ่ม วิธีลด หรือวิธีประสม โดยมีฐานรองรับในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ฐานตั้ง ฐานราบ และฐานลอย เป็นศิลปะที่เกี่ยวกับรูปทรงแต่ละประเภทที่กินเนื้อที่ในอากาศเป็นปริมาตร สามารถสัมผัสรับรู้ได้ด้วยตาและจับต้องได้ ลักษณะเป็น 3 มิติ ทำด้วยวัสดุที่เปลี่ยนแปลงได้ จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือความงาม (มัย ตะติยะ 2547 : 71)

การแบ่งประเภทของประติมากรรม

การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม ที่มีรูปแบบเป็นปริมาตร ทึบตัน นูน ออกมาจากฐานมีระดับนูน ต่ำ ลึก จึงพอประมวลเป็น 4 ประเภท ด้วยกัน ดังนี้

1. ประเภทร่องรอย (Incising Relief) เป็นประติมากรรมที่เกิดจากการกัดเซาะให้เป็นร่องลึกลงไปในพื้นที่ผิวหน้าของวัตถุที่นำมาสร้าง ความตื้นลึกที่ปรากฏเป็นร่องในเนื้อวัตถุนี้ถือว่าเป็นรูปแบบของงานประติมากรรม เช่น การแกะเซาะร่องบนผิวโคม แกะผลไม้ แกะเทียน รอยพระพุทธรูปบาทสระบุรี ประติมากรรมแบบนี้สามารถมองได้ด้านเดียวคือด้านหน้า ที่จะมองเห็นรูปทรงและรับรู้เรื่องราวได้

2. ประเภทนูนต่ำ (Base Relief) เป็นประติมากรรมที่สามารถมองเห็นได้ด้านเดียวคือด้านหน้า ส่วนด้านข้างจะถูกตัดออกเหลือน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของสัดส่วนที่เป็นจริง หรือด้านข้างของประติมากรรมแบบนี้จะถูกยุบระยะให้บางหรือเล็กกว่าสัดส่วนปกติ ดังนั้น ภาพที่เกิดจะนูนขึ้นจากพื้นเพียงเล็กน้อยอาศัยแสงสว่างส่องให้เกิดเงาช่วยให้รับรู้ถึงความรู้สึกนูน ตื้น ลึก และสามารถสัมผัสจับต้องถึงสิ่งที่นูนได้ เพียงเล็กน้อย เช่น รูปบนเหรียญสตางค์ต่าง ๆ พระพิมพ์ดินเผา และรูปเหรียญพระต่าง ๆ เป็นต้น

3. ประเภทนูนสูง (High Relief) เป็นประติมากรรมที่สามารถมองเห็นรูปทรงและเรื่องราวได้ 2 ด้าน คือ ด้านหน้าและด้านข้าง ประติมากรรมชนิดนี้ต้องการนูนขึ้นจากพื้นหลังมากกว่าครึ่งหรือครึ่งของสัดส่วนจริง เป็นรูปที่สามารถแสดงความตื้นลึกตามความเป็นจริง นิยมทำเป็นรูปคนและสัตว์ เช่น ฐานอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย

4. ประติมากรรมลอยตัว (Round Relief) เป็นประติมากรรมที่สามารถมองเห็นรูปทรงได้รอบด้าน คือ ด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลังรวมไปจนถึงด้านบนและด้านล่าง เหมือนกับสภาพของจริงที่ตั้งอยู่บนฐาน ประติมากรรมลักษณะนี้ฐานเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดความงาม และมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เรื่องราวที่ปั้นส่วนใหญ่จะเป็นรูปคน รูปสัตว์ ฯลฯ ปัจจุบันผลงานประติมากรรมสมัยใหม่สร้างขึ้น เพื่อตกแต่งภายนอกอาคาร (มัย ตะติยะ 2457 : 71)



ภาพที่ 7 “Anonymous Paaser” ศิลปิน Jerzy Kalina (<http://fresh-thinking.org/27388/>)

ลักษณะงานประติมากรรม

ลักษณะงานประติมากรรมมีกระบวนการสร้างสรรค์หลากหลายรูปแบบ ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัสดุที่นำมาทำ โดยศิลปินผู้สร้างเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสมที่ออกแบบไว้ ศิลปินจะมีกระบวนการผลิต และรู้คุณสมบัติของวัสดุแต่ละชนิดที่นำมาสร้างได้ดี บางชนิดสร้างเป็นผลงานได้ง่ายแต่ไม่คงทนถาวร บางชนิดมีความแข็งแรงทนทาน แต่มีขบวนการสร้างสลับซับซ้อนมาก ศิลปินจึงปรับเปลี่ยนการใช้วัสดุเพื่อทดแทนวัสดุบางชนิด และบางครั้งวัสดุที่ใช้สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามความนิยมในแต่ละยุคสมัย จึงพอสรุปลักษณะงานประติมากรรมไว้ 6 ลักษณะ ดังนี้

1. การปั้น (Modeling) เป็นการบวนการทางบวก (Additive Process) และทางลบ (Subtractive Process) คือส่วนที่เราปั้นต้องการความนูนเราก็เพิ่มวัสดุเข้าไป เรียกว่าทางบวก ถ้าเราต้องการส่วนที่

ลึกเราก็ดูดอก เราเรียกว่าทางลบ การปั้นส่วนใหญ่จะนิยมใช้วัสดุที่เป็นเนื้อเดียวกัน เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน ขี้เลื่อยผสมกาว ทรายผสมกาว ปั้นแป้งผสมกาว ฯลฯ ผลงานจะเรียกว่า รูปปั้น

2. การแกะสลัก (Carving) เป็นการเอาเนื้อวัสดุออกมาเพื่อให้ส่วนที่เหลือได้รูปทรงที่ต้องการ เรียกว่ากระบวนการทางลบ โดยใช้เครื่องมือแกะเอาเนื้อออกมาให้เป็นรูปทรงโดยสะดวก เช่น การแกะสลักไม้ สนุ่ โลหะ ขี้ผึ้ง โฟม แกะสลักน้ำแข็ง หิน ฯลฯ เรียกผลงานว่ารูปแกะสลัก

3. การหล่อ (Casting) เป็นกระบวนการที่ต่อจากการปั้นและการแกะสลักที่เสร็จเป็นผลงาน จะทำการหล่อเพื่อให้ได้จำนวนผลงานมากตามต้องการ การหล่อจะช่วยให้รูปปั้นที่เสร็จแล้วคงทนถาวร เพราะรูปปั้นถ้าไม่หล่ออาจจะชำรุดได้ง่าย ผู้ที่สนใจในด้านประติมากรรมจำเป็นจะต้องรู้วิธีการหล่อและการทำแม่พิมพ์สำหรับหล่อ แม่พิมพ์อาจเป็น ปูนปลาสเตอร์ ยางพารา ดินน้ำมัน ยางซิลิโคน และยังต้องรู้จักคุณภาพของแม่พิมพ์เพราะแม่พิมพ์ที่หล่อรูปแรก ๆ จะให้ผลละเอียด ชัดเจน มีความคมกว่าการหล่อรูปหลัง ๆ การหล่อต้องใช้วัสดุเหลว เมื่อนำมาหล่อแล้ววัสดุเปลี่ยนสภาพแข็งตัวก็จะเกิดรูปทรงที่ต้องการ เช่น การหล่อปูนปลาสเตอร์ หล่อโลหะ หล่อขี้ผึ้ง หล่อเรซิน หล่อพลาสติก เป็นต้น เรียกว่ารูปหล่อ

4. การแขวน (Mobile) โมบายล์เป็นประติมากรรมแบบหนึ่งที่มีความงามอยู่ที่ความเคลื่อนไหว และการทรงตัวของรูปทรง ซึ่งเกิดจากการคำนวณให้อยู่ในลักษณะสมดุลซึ่งกันและกัน ประติมากรรมแบบนี้จะแตกต่างจากแบบอื่น ตรงที่ฐานของรูปประติมากรรมแบบนี้จะห้อยมาจากเพดานที่สูง เพื่อให้เกิดความงามตามรูปทรงที่เคลื่อนไหวได้ เช่น ปลายตะเพียนหลายตัวอยู่ในพวงเดียวกันที่แขวนให้เด็กดู

5. การกัดพิมพ์ (Etching) เป็นวิธีการกัดฉลุให้วัสดุเปลี่ยนรูปแบบในแม่พิมพ์ที่กำหนดไว้ การกัดพิมพ์มีความแตกต่างกับการหล่อ ตรงที่สภาพของวัสดุที่จะนำมาพิมพ์การหล่อใช้วัสดุที่มีสภาพเป็นของเหลวก่อนที่จะแข็งตัว ส่วนการกัดพิมพ์นั้นวัสดุที่สร้างมีสภาพขั้นที่เป็นของเหลวแต่รวมตัวกันแน่นและหมด ๆ ถูกบังคับให้เป็นไปตามรูปแบบของแม่พิมพ์ด้วยแรงกัดฉลุ เช่น พระพิมพ์ดินเผา การพิมพ์บนแผ่นทอง การปั้นเหรียญ การทำเปเปอร์มา เช่น ชนิดอัดกระดาษ และการอัดรูปพลาสติก ฯลฯ

6. การสร้างสื่อผสม (Mixed Media) เป็นประติมากรรมที่รวบรวมวัสดุ เทคนิค วิธีการแต่ละชนิด เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมในแต่ละงานที่ศิลปินบรรจงสร้างสรรค์ ผลงานที่สร้างออกมาจะมีลักษณะเป็นรูปทรงปริมาตรแบบนูนสูง และแบบลอยตัวเช่นไรก็ได้ ประติมากรรมแบบนี้ บางครั้งก็ขาดความสวยงาม

ไปบ้าง เพราะผู้สร้างส่วนใหญ่ออกแบบด้วยระบบของความคิดโดยนับพลัง เพราะในขณะที่สร้างงานไม่ได้เขียนแบบไว้แน่นอน หรือเขียนแบบไว้แต่พอเวลาสร้างงานจะผิดจากแบบไปไม่มากนักน้อย เช่น การนำเศษเหล็กอะไหล่รถชนิด ๆ มาเชื่อมอีกให้ติด และปะต่อให้ติดกันแล้วพ่นสีนำมาประดับตามสวนสนามหญ้า นอกจากนี้ยังสามารถนำวัสดุพวกกระดาษแข็ง ก่อลง วัสดุอื่น ๆ มาปะต่อให้ติดเป็นรูปทรงต่าง ๆ (มัช ตะติยะ 2547 : 72 - 73)

ผลงานประติมากรรมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์

ประติมากรรมมุ่งประยุกต์ ผลงานประติมากรรม ประเพณีนิยมผสมผสานเรื่องราวที่ใกล้ตัว โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวกับมนุษย์และธรรมชาติ และทางด้านรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน การตัดทอนรูปทรงให้มีการแสดงออก และมีความรู้สึกสัมพันธ์ร่วมกับผลงาน สื่อออกมาในรูปแบบต่าง ๆ



ภาพที่ 8 ประติมากรรมตกแต่ง ควายในมหาวิทยาลัย (<http://oknation.nationtv.tv>)

ประติมากรรมตกแต่ง ควายในมหาวิทยาลัย สร้างจากโลหะทองเหลืองรมสนิม จัดแสดงอยู่ ณ ศูนย์ประชุมธรรมศาสตร์รังสิต เป็นการจัดวางเป็นกลุ่ม รอบบริเวณบ่อบัว ทั้งในน้ำและบนบก ผลงานมองเห็นได้รอบทิศทาง สร้างขึ้นเพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตของเด็กสมัยก่อน เลี้ยงควายอยู่ริมบึง ความผูกพันที่อบอุ่น



ภาพที่ 9 อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
(<https://sites.google.com/site/namniis07103006/>)

อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน เป็นรูปหล่อประติมากรรมของหัวหน้าชาวค่ายบางระจันทั้ง 11 คน สร้างโดยกรมศิลปากร ปรากฏสวยเด่นเป็นสง่าอยู่ในสวน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ค่ายบางระจันมีความสำคัญยิ่งทางประวัติศาสตร์ ผืนแผ่นดินแห่งนี้ได้บันทึกเหตุการณ์ความกล้าหาญและเสียสละของวีรชนไทยที่เกิดขึ้น เมื่อเดือน 3 ปีระกา พ.ศ. 2308 ในครั้งนั้นชาวบ้านบางระจันได้รวมพลกัน ต่อสู้กับกองทัพพม่า ผลงานมองเห็นได้รอบทิศทาง



ภาพที่ 10 “กล่องโทรศัพท์” ศิลปิน David Mach (<http://www.bbcamerica.com/anglophenia/2012>)

ประติมากรรมไทยแบบสมัยใหม่เป็นการสร้างสรรค์ที่คำนึงนามธรรม โดยมุ่งเน้นแสดงออกทางรูปทรงและวัสดุมากกว่า เรื่องราวการออกแบบและคิดค้นตามความคิดเห็นด้วยแรงบันดาลใจส่วนตัว รูปทรงใหม่แนวความคิดแปลกใหม่ และแสดงออกอย่างอิสระ ไม่ผูกพันกับแนวความคิดใดแนวความคิดหนึ่ง โดยเฉพาะประยุกต์ให้เข้ากับสังคมเมืองยุคใหม่ ด้วยวัสดุ รูปทรง ตลอดจนพื้นผิวของวัสดุ เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ดูได้คล้อยตามมากกว่าเนื้อหาเรื่องราว วัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ได้แก่ ปูน ฟ้า ไม้ นำมาสร้าง บางครั้งจะเรียกว่า ประติมากรรมสื่อผสม ซึ่งในปัจจุบันพบเห็นอยู่ทั่วไป ที่ประติมากรรมสร้างสรรค์ไว้จำนวนมาก(มัช ตะติยะ 2547 : 209)



ภาพที่ 11 “แม่กับลูก” ศิลปิน สุวิช สติติวิทยานันท์ (<http://preede.wordpress.com/2011>)

ศิลปิน สุวิช สติติวิทยานันท์ ชื่อผลงาน แม่กับลูก เป็นผลงานประติมากรรมในรูปแบบตัดทอน รูปแม่กับลูก ศิลปินถ่ายทอดผลงานด้วยทัศนธาตุต่าง ๆ ที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือรูปร่าง รูปทรงที่มีการตัดทอนรายละเอียด แสดงเส้นรอบนอกด้วยเส้นโค้งลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างกลมกลืนและสอดคล้องกัน ขนาด สัดส่วนของผลงานก็สัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ส่วนสีของผลงานนั้นเป็นสีขาว ซึ่งเป็นสีของวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์คือปูนปลาสเตอร์ เป็นการสื่อความหมายถึงความรักอันบริสุทธิ์ระหว่างแม่กับลูก ในส่วนของพื้นผิวจะมีลักษณะผิวเรียบ ละเอียด แสดงถึงความนุ่มนวล ละมุนละไม ให้ความรู้สึกปลอดภัย น่าทะนุถนอม



ภาพที่ 12 “ลูกม้า” ศิลปิน ไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ (<http://preede.wordpress.com/2011>)

ศิลปิน ไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ ชื่อผลงาน ลูกม้าสื่อความหมายเป็นผลงานประติมากรรมที่เกิดจากความประทับใจในท่วงท่า และลีลาในการทำมาหากินของตัวเองของลูกม้า



ภาพที่ 13 “ Bulls” ศิลปิน Peter Woytuk (<https://www.bloggang.com>)

ศิลปิน Peter Woytuk ชื่อผลงาน Bulls ศิลปินถ่ายทอดผลงานรูปทรงของวัวกระทิงที่นอนเรียงราย จัดวางอยู่กลางทุ่ง โดยนำสัตว์มาตัดทอนรูปทรง ให้มีความสมจริง และคงความสง่างาม



ภาพที่ 14 “ความสมบูรณ์ผลผลิตจากธรรมชาติ” ศิลปิน อานุสรณ์ ทองรวย

(<http://www.manager.co.th/CelebOnline/ViewNews.aspx>)

ศิลปิน อานุสรณ์ ทองรวย ชื่อผลงานความสมบูรณ์ผลผลิตจากธรรมชาติแนวความคิดการเจริญเติบโตและความสมบูรณ์ของผลพืช ต้องอาศัยความอุดมสมบูรณ์ของแร่ธาตุในแต่ละพื้นที่ ถ้าพื้นที่นั้น ๆ มีความอุดมสมบูรณ์ ผลพืชก็จะเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ และอาจจะส่งผลให้ลำต้น กิ่ง ก้านและใบ ต้องโค้งงอเพื่อรับน้ำหนักผลที่มีขนาดใหญ่

ผลงานประติมากรรมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ เกิดจากศิลปินส่วนใหญ่เกิดแรงบันดาลใจที่ได้อุบัติเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ เรื่องราวที่เล่าต่อกันมา แล้วนำสิ่งที่พบเห็นเหล่านั้นมาประมวลสร้างสรรค์เป็นผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ในงานศิลปะเมื่อให้ผู้ศึกษา ศึกษารูปแบบของศิลปะเหล่านั้น ก็จะเกิดความประทับใจ และจินตนาการกับผลงานต่าง ๆ เหล่านั้นไปด้วย

การออกแบบงานประติมากรรม

การสร้างงานศิลปะสามมิติมีความซับซ้อนมากกว่าการออกแบบสองมิติตรงที่งานสองมิตินำเสนอภายในกรอบภาพเท่านั้นแต่งานสามมิตินำเสนอรูปทรงและพื้นที่ว่างสามมิติที่สัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้ชมสามารถชมความงามได้รอบทิศซึ่งผู้สร้างงานจะต้องเข้าใจมุมมองและระยะของการมองด้วยในที่นี่จึงขอกกล่าวถึงงานออกแบบสามมิติเฉพาะเพียงบางส่วนที่ได้มีการพัฒนาขึ้นมาจากการออกแบบสองมิติและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานสิ่งพิมพ์ได้การออกแบบจึงเริ่มต้นตั้งแต่วัตถุประสงค์ของการสร้างงานว่าจะนำงานออกแบบสามมิติชนิดนั้นไปใช้ทำอะไรมีแนวเรื่องและ

แนวคิดอย่างไรต้องการให้คงสภาพเหมือนจริงตามธรรมชาติเพิ่มรูปลดรูปเป็นรูปทรงธรรมชาติ รูปเรขาคณิต หรือรูปทรงอิสระวัสดุ และกรรมวิธีในการทำงานเหล่านี้เป็นต้น

งานออกแบบสามมิติ หมายถึง การจัดองค์ประกอบทางศิลปะให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีมิติของการมองเห็นได้ทั้งความกว้าง ความยาว และความสูง หรือความหนา งานสามมิติกินบริเวณพื้นที่ว่างสามมิติ งานสามมิติมีทั้งเคลื่อนไหวได้ และเคลื่อนไหวไม่ได้

การออกแบบงานสามมิติมีด้วยกันหลายวิธีแต่ได้เลือกมาเฉพาะงานสามมิติที่พัฒนาขึ้นมาจากงาน 2 มิติเพื่อนำหลักการออกแบบที่ได้ศึกษามาประยุกต์ใช้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้มีลักษณะเช่นเดียวกับการออกแบบงานสองมิติ แต่ซับซ้อนกว่าเพราะต้องออกแบบให้เหมาะสมกับมุมมอง และระยะของสายตาที่ชมงานหลักเบื้องต้นคือต้องเลือกวิธีให้เหมาะสมกับงาน โดยเริ่มตั้งแต่วัตถุประสงค์ แนวเรื่องแนวคิดวัสดุและวิธีการ

ประติมากรรมดินเผา ดินเหนียวดินสำเร็จรูปหรือแป้ง สามารถนำมาสร้างงานประติมากรรมเพื่อนำเสนอแนวคิดและการสร้างสรรค์ได้อย่างอิสระไร้ขีดจำกัด ด้วยสีที่เป็นเนื้อแท้ของดินหรือสีที่ผสมเข้าไปในเนื้อดินรูปทรงที่ทำได้ตามจินตนาการเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้

ประติมากรรมเพื่อประโยชน์ใช้สอย

งานประติมากรรมเพื่อประโยชน์ใช้สอย เป็นประติมากรรมที่สร้างขึ้น เพื่อตอบสนองประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันของบุคคล งานประติมากรรมในสิ่งของเครื่องใช้ เครื่องเล่น และยังมีของที่ตกแต่งชั่วคราวอีกด้วย งานประติมากรรมประเภทนี้แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่



ภาพที่ 15 โถ้งมังกร จังหวัดราชบุรี (<https://oer.learn.in.th>)

1. งานประติมากรรมตกแต่งสิ่งของเครื่องใช้ เป็นประติมากรรมที่ใช้ตกแต่งสิ่งของเครื่องใช้ให้เกิดความสวยงาม น่าจับต้อง เช่น การแกะสลักคุณภาพชนะ เครื่องใช้ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่



ภาพที่ 16 การเจ็ดหนังใหญ่ วัดขนอน จังหวัดราชบุรี (<http://travel.mthai.com>)

2. งานประติมากรรมเครื่องมหรสพ เป็นประติมากรรมเพื่อการบันเทิง คนไทยมีความเชี่ยวชาญในการเลือกใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาสร้างเป็นประติมากรรมประเภทนี้ เช่นการนำหนังสัตว์ มาแกะสลักเป็นภาพจลล การนำปูนมาปั้น แกะสลัก หรือนำไม้มาแกะสลัก แล้วตกแต่งลวดลายด้วยเทคนิคต่างๆ



ภาพที่ 17 ตุ๊กตาเสียบบาล (<http://travel.mthai.com>)

3. ประติมากรรมตกแต่งเครื่องเล่น เป็นประติมากรรมพื้นบ้าน เป็นงานปั้นคนสัตว์ขนาดเล็กทำเป็นตุ๊กตา และทำเป็นเครื่องเล่น เครื่องบันเทิง หรือทำขึ้น เพื่อสะเดาะเคราะห์



ภาพที่ 18 ประเพณีแห่เทียน จังหวัดสุพรรณบุรี (<http://www.thaidphoto.com>)

4. ประติมากรรมเครื่องตกแต่งชั่วคราว เป็นประติมากรรมที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในงานพิธีกรรมหรือกิจกรรมบางอย่าง ใช้ระยะเวลาอันสั้น วัสดุที่นำมาสร้างประติมากรรมประเภทนี้ มักเป็นวัสดุที่ไม่คงทน มีอายุการใช้งานที่สั้น เช่น หวายกล้าย เทียน กระดาษ ผักและผลไม้ เป็นต้น

วัตถุดิบและรูปแบบในการสร้างผลงานประติมากรรม

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมมีวิธีหลากหลายรูปแบบด้วยกัน โดยสามารถเลือกจากวัสดุที่สอดคล้องกับแนวคิดของผู้สร้างสรรค์ จำแนกรูปแบบที่หลากหลายออกไป โดยวัสดุที่ผู้วิจัยใช้ในการสร้างสรรค์ ได้แก่ วัสดุจากเครื่องปั้นดินเผา วัสดุจำพวกเหล็ก และไม้สร้างสรรค์เป็นงานศิลปะสื่อผสม สามารถนำสิ่งที่แตกต่างมาทำให้เกิดความกลมกลืนผสมผสานให้เกิดดุลยภาพงานสื่อผสมที่ดีจะดึงดูดความสนใจจากผู้ชมได้มากขึ้นถ้าสื่อที่นั้นแสดงการผสมผสานได้ทั้งในความคิดและที่ปรากฏจริงต่อสายตาผู้ชม

4. กระบวนการเครื่องปั้นดินเผา

เครื่องปั้นดินเผาเป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้นเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน โดยมีการพัฒนาและวิวัฒนาการตลอดมาทั้งในด้านของรูปทรง ประโยชน์ใช้สอย และกรรมวิธีการผลิต การพัฒนาด้านวัตถุดิบและเทคนิคที่แปลกใหม่ ทำให้เครื่องปั้นดินเผาในปัจจุบันเป็นผลงานที่มีคุณค่าและมีบทบาทในวงการต่าง ๆ อยู่ทั่วไป

เครื่องปั้นดินเผาเป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้นเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงปัจจุบัน โดยมีการพัฒนาและวิวัฒนาการตลอดมาทั้งในด้านของรูปทรง ประโยชน์ใช้สอย และกรรมวิธีการผลิต การพัฒนาด้านวัตถุดิบและเทคนิคที่แปลกใหม่ ทำให้เครื่องปั้นดินเผาในปัจจุบันเป็นผลงานที่มีคุณค่าและมีบทบาทในวงการต่าง ๆ อยู่ทั่วไป

เครื่องปั้นดินเผา หมายถึง สิ่งที่ทำจากดิน แร่ หินผ่านวิธีการผลิตที่ใช้ความร้อนและการเผา เพื่อให้มีความแข็งแรงและสามารถนำไปใช้งานได้ เครื่องปั้นดินเผาเป็นส่วนหนึ่งของเซรามิกส์ ซึ่งเป็นวัสดุที่สามารถทนต่อความร้อน และการเสียดสีได้มากกว่าวัสดุชนิดอื่นในโลก และยังทนต่อการขีดข่วน และกัดกร่อนจากเคมีและไม่เป็นสนิม

การขึ้นรูปงานเครื่องปั้นดินเผา

ในการขึ้นรูปมีความสำคัญยิ่ง เพราะถ้าขึ้นรูปได้ตามรูปแบบขนาดเหมาะสม ส่วนต่าง ๆ สมส่วนรูปที่ได้ก็จะสวยงาม ซึ่งการขึ้นรูปมีหลายวิธีที่นักศิลปะได้อธิบายเกี่ยวกับการขึ้นรูปไว้ ดังนี้ การขึ้นรูปด้วยมือ เป็นวิธีการขึ้นรูปที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยใช้มือกดหรือบีบไปที่เนื้อดินและปั้นขึ้นให้เป็นรูปทรงตามที่ต้องการไว้ โดยมีวิธีการขึ้นรูป เช่น

1. การขึ้นรูปด้วยวิธีกด เป็นการนำดินปั้นที่มีความเหนียวมากคลึงเป็นเส้นยาวและหมุนบีบต่อกันขึ้นเป็นรูปทรง การขึ้นรูปด้วยวิธีนี้ เป็นการขึ้นรูปทรงที่เหมาะสมกับ รูปทรงที่มีสมดุคที่ไม่จำเป็นต้องเท่ากัน หรือสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม และเติมแต่งความกว้าง ยาวและสูงได้ตามต้องการ โดยอาศัยทักษะของผู้ขึ้นรูป

2. การขึ้นรูปด้วยวิธีบีบหรือกด เป็นการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ขนาดเล็ก หรือไม่ใหญ่มากเช่น ถ้วย กานชา แก้วใบเล็ก ด้วยการใช้นิ้วมือบีบ หมุนไปรอบ ๆ ให้เนื้อดินเกิดความบางเท่ากันทั้งใบ ซึ่งจะต้องควบคุมรูปทรงไม่ให้กว้างจนเกินไป อาจทำให้ทรุดตัว และไม่ได้รูป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหนียวของเนื้อดิน เป็นองค์ประกอบสำคัญ

การขึ้นรูปด้วยวิธีแผ่น เป็นเทคนิคการขึ้นรูปชิ้นงานที่ต้องการให้เป็นเหลี่ยมเป็นสัน และระนาบ โดยการนำดินมาคลึงด้วยไม้นวดแป้ง ขวดทรงกลม ท่อนไม้ที่มีความกลมท่อนพลาสติกพีวีซี หรืออาจใช้ไม้ทาบกดให้ดินปั้นมีลักษณะที่แบนเรียบบางเสมอกัน ตัดให้เป็นรูปแบบตามที่ต้องการ และนำมาประกอบติดกันให้เป็นรูปทรง โดยระมัดระวังการแตกร้าว จากการต่อชิ้นงาน

การขึ้นรูปด้วยวิธีอิสระหรือการขึ้นรูปแบบผสม สามารถนำวิธีการขึ้นรูปแบบต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ เช่น การขึ้นรูปแบบต้น และควักดินด้านในออกให้กลวง เพื่อป้องกันการแตกร้าว และการเกิดระเบิดในระหว่างเผา โดยการใช้เทคนิคชนิดนี้จะสามารถทำให้เกิดความหลากหลาย ในรูปแบบแต่ต้องระวังความหนาบางอาจไม่เท่ากัน และส่งผลต่อการแห้งเร็ว และซ้ำทำให้ผลิตภัณฑ์แตกร้าวเมื่อแห้งและเผาได้

เทคนิคในการสร้างผลงานเครื่องปั้นดินเผา

ในการสร้างงานเครื่องปั้นดินเผานอกจากการขึ้นรูปงานแล้วยังมีเทคนิคอีกอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผลงานเครื่องปั้นดินเผาที่ออกมาสวยงามอย่างสร้างสรรค์ และตรงตามจุดประสงค์ของการทำงาน จึงมีผู้กำหนดเทคนิคในการสร้างงานไว้ ดังนี้

1. การตกแต่งต่อเติม (Green Ware) การตกแต่งผลิตภัณฑ์เซรามิกในขั้นตอนนี้คือการตกแต่งในขณะที่ดินยังเปียก หรือดินยังหมาดอยู่ซึ่งจะมีวิธีการตกแต่งหลายวิธีด้วยกันเช่นการขูดขีด ปั้นติดมวลลดลวดลายขัดมันแกะลายการเอน โอบน้ำดินสีเป็นต้นการตกแต่งแต่ละเทคนิคนั้นจะต้องสังเกตการเปลี่ยนแปลงของเนื้อดินที่อาจแห้งเกินไปหรือเปียกเกินไปหรือจำเป็นต้องหามาหลายๆที่ เหมาะสมต่อการตกแต่ง

2. การตากแห้ง (Dry) เป็นการทำให้ผลิตภัณฑ์ที่มีความชื้นอยู่และทำให้แห้งสนิทก่อนนำไปเผาเป็นการทำให้น้ำระเหยออกจากชิ้นงานไปอย่างช้า ๆ เพื่อป้องกันการแตกร้าวสามารถทำให้แห้งโดยการตากลมในที่มิดชิดไม่มีลมโกรกมากจนเกินไปนิยมทำโรงเรือนหรือตู้ตากผลิตภัณฑ์ หรืออาจใช้วิธีการเข้าเตาอบโดยเฉพาะเพื่อให้ความร้อนค่อย ๆ ระเหยไอน้ำออกไปอย่างช้า ๆ

3. การเผา (Firing) เป็นขั้นตอนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาหรือเซรามิกซึ่งดินพื้นบ้านเมื่อผ่านความร้อนแล้วจะมีความแข็งแรงมากขึ้นการเผาจะใช้อุณหภูมิในการเผาประมาณ 750-850 องศาเซลเซียสและในระหว่างเผาจะต้องควบคุมอุณหภูมิให้สูงขึ้นทีละน้อยไม่ควรเร็วเกินไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของชิ้นงานและความหนาบางของชิ้นงานเป็นสิ่งสำคัญด้วยโดยเฉลี่ยอุณหภูมิในการเผาไม่ควรเกินชั่วโมงละ 100 องศาเซลเซียสเมื่อเริ่มเผาควรแง่มประตูเตาไว้เพื่อให้ไอน้ำสามารถออกมาได้ ป้องกันการแตกร้าวในช่วงอุณหภูมิ 17 ตั้งแต่ 230-573 องศาเซลเซียสจะเป็นช่วงที่ควอทซ์ขยายตัวเปลี่ยนรูปทรงเป็นผลึกเป็นช่วงวิกฤต (Critical Temperature) ต้องควบคุมให้อุณหภูมิขึ้นอย่างช้าๆ หลังจาก 600 องศาเซลเซียสเป็นต้นไปก็สามารถเพิ่มอุณหภูมิได้รวดเร็วจนถึงสิ้นสุดการเผา

รูปแบบและวิธีการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผา

รูปแบบและวิธีการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผา มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบตลอดเวลา เกิดขึ้นในช่วงหลังจากมีการพัฒนาเครื่องปั้นดินเผาแบบเดิม มีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประดับตกแต่งสถานที่ และเป็นที่ยูจกในวงการสถาปนิกมากขึ้น จึงมีวิวัฒนาการที่ดีเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันเกิดรูปแบบขึ้นมากมาย สามารถจำแนกผลิตภัณฑ์ออกเป็น 3 กลุ่มได้ดังนี้

1. เครื่องปั้นดินเผาที่ไม่มีการตกแต่งสี หมายถึง ชิ้นงานที่ขึ้นรูปและตกแต่งในขณะที่เป็นดินดิบเรียบร้อยแล้ว นำเข้าเตาเผาเป็นขั้นตอนสุดท้ายของขบวนการ โดยชิ้นงานมีหลายรูปแบบ เช่น งาน

ประติมากรรม โคมไฟ กระถาม โอง อ่าง ชุบน้ำพุค ฯลฯ รูปแบบที่เกิดขึ้นตามความนิยมในช้วงเวลานั้น ๆ เช่น โคมไฟรูปนกฮูก ในยุคแรกนั้นออกแบบโดยชาวญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการสั่งผลิตเพื่อนำไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่นใช้เป็นของประดับตกแต่ง สำหรับอยู่กลางแจ้งได้ ทนแดด ทนฝน และทนต่อแดดต่าง ๆ ปัจจุบันชิ้นงานประเภทนี้โดยส่วนมากเป็นชิ้นที่ถูกคัดแยกออกจากชิ้นงานที่มีการร้าว และนำไปตกแต่งสี นำมาจำหน่ายแบบชิ้นงานซึ่งเรียกกันว่า “เผาแดง” วิธีการขึ้นรูป เช่น การขึ้นรูปด้วยมือ การขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนไฟฟ้า และการอัดแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ตกแต่งลวดลายหลากหลายสี วิธีการเช่นวิธีการชุบ การกดประทับลาย และการฉล



ภาพที่ 19 โคมไฟนกฮูก ประติมากรรมดินเผาแบบตามสมัยนิยม

2. เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งสี หมายถึง ชิ้นงานซึ่งผ่านการเผาแล้วนำมาตกแต่งด้วย การใช้สีน้ำพลาสติก สีขาวจากดินขาว และสีน้ำมัน ภายหลังมีการใช้สีฟันหลังคากระเบื้องให้เป็นสีน้ำตาลแดงใช้ตกแต่งกลางแจ้ง ผลิตภัณฑ์มีหลากหลายรูปแบบ เช่น งานประติมากรรม โคมไฟ กระถาง โอง อ่าง ชุบน้ำพุค ฯลฯ รูปแบบที่เกิดขึ้นตามความนิยมในช้วงเวลานั้น ๆ เช่นเดียวกับงานประติมากรรมที่ไม่มีการตกแต่งสี ใช้เป็นของประดับตกแต่ง เหมาะสำหรับตกแต่งภายในอาคารหรือในร่มเท่านั้น เพราะสีที่นำมาตกแต่งนั้นเมื่ออยู่กลางแจ้งไประยะหนึ่งจะหลุดลอกออก วิธีการขึ้นรูปและตกแต่งลวดลายเป็นวิธีเดียวกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีการตกแต่งสี เช่น การขึ้นรูปด้วยมือ การขึ้นรูปด้วยเป็นหมุนไฟฟ้า และการอัดแม่พิมพ์ปูนปลาสเตอร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์นั้น ๆ การตกแต่งลวดลายมีหลายวิธีการ เช่น วิธีการชุบ การกด ประทับลาย การปั้นติด การฉล ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้ส่วนหนึ่งเป็นชิ้นงาน ซึ่งแตกร้าภายหลัง การเผาแล้วนำมาซ่อมตกแต่งสีพลาสติกให้

สมบุรณ์ และอีกส่วนหนึ่งตั้งใจให้เป็นรูปแบบที่ตกแต่งด้วยโทนสีฉูดฉาด และการตกแต่งสีเขียวแบบการเคลือบ ซึ่งจะต้องเผาผลิตภัณฑ์ด้วยอุณหภูมิต่ำ ถึงอุณหภูมิปานกลางเท่านั้น หากเผาในอุณหภูมิสูงจะทำให้พลาสติกไม่ติดเนื่องจากแร่เหล็กในเนื้อดินจะเริ่มหลอมตัวทำให้ผิวของดินมีความมันเงา และลื่น



ภาพที่ 20 เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยสีน้ำพลาสติก



ภาพที่ 21 เครื่องปั้นดินเผาในรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยอะคริลิก



ภาพที่ 22 เครื่องปั้นดินเผาตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ฟันสีหลังคากระเบื้องเลียนแบบสีเก่า



ภาพที่ 23 เครื่องปั้นดินเผาแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยสีน้ำมัน

3. ผลิตภัณฑ์ที่มีการเคลือบ เป็นผลิตภัณฑ์ที่เผาด้วยอุณหภูมิสูง ประมาณ 1230 °C – 1250°C และเผาด้วยเตาชนิดพิเศษซึ่งผู้ประกอบการได้ศึกษามาจากประเทศญี่ปุ่น ทั้งด้านการเคลือบและการสร้างเตา

ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์จำหน่ายเพียงราคาเดียวเท่านั้นในตำบลด่านเกวียน คือร้านดินเผา ผลิตภัณฑ์มีหลากหลายรูปแบบ เช่น โคมไฟ กระจาด โอ่ง อ่าง ชุบน้ำพุต ฯลฯ มีวิธีการขึ้นรูป เช่น การขึ้นรูปด้วยมือ

การขึ้นรูปด้วยแป้นหมุนไฟฟ้า และการอัดพิมพ์ปูนปลาสเตอร์ การตกแต่งลวดลาย ใช้วิธีการขีด การกดทับลาย การปั้นติด และการฉลุ การเผาผลิตภัณฑ์โดยการเผาอุณหภูมิต่ำในครั้งหนึ่งแล้วคัดเลือกชิ้นงานที่ไม่มีการแตกร้าวมาเคลือบด้วยสูตรเคลือบเฉพาะของโรงงาน ก่อนนำเข้าเผาในอุณหภูมิสูงอีกเป็นครั้งที่สอง ผลิตภัณฑ์ที่ได้นั้นมีคุณภาพที่ดีและขายในราคาสูง เหมาะสำหรับใช้ตกแต่งทั้งภายในและภายนอกอาคาร (วัชรินทร์ แซ่เตีย เค่น รักช่อน ปวยหลวง บุญเจริญ 2555 : 11-17)



ภาพที่ 24 ประติมากรรมตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยการเคลือบ



ภาพที่ 25 ประติมากรรมตกแต่งรูปแบบตามสมัยนิยม ตกแต่งด้วยการเคลือบ

รูปแบบและวิธีการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผา เราสามารถแบ่งออกได้เป็น ผลิตภัณฑ์ที่ไม่มี การตกแต่งสี ผลิตภัณฑ์ตกแต่งสี ผลิตภัณฑ์ที่มีการเคลือบ ซึ่งทั้งสามแบบนี้มีความยากง่ายในการ ทำต่างกัน แต่การทำแบบผลิตภัณฑ์ที่มีการเคลือบจะมีขั้นตอนการทำที่ยุ่งยาก แต่เมื่อทำออกมาแล้ว จะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพที่ดีและขายในราคาสูง เหมาะสำหรับใช้ตกแต่งทั้งภายในและภายนอก อาคาร

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง“กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรี
ประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ภาคสนาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูล

3.1 นำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามกรอบวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4. การออกแบบคุณค่าการแสดงผลทางแนวความคิด

4.1 การออกแบบสร้างแบบร่างภาพ 2 มิติ

4.2 การออกแบบสร้างแบบร่างภาพ 3 มิติ

4.3 สถานที่ในการติดตั้งผลงานประติมากรรม

5. การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมตกแต่ง

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน การศึกษาเรื่อง“กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นความรู้ พื้นฐานในการดำเนินการงานและเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเรื่อง“กาสรศิลป์” ประติมากรรม ตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็น 2 ลักษณะดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น เอกสาร วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ข้อมูล พื้นฐานหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย เป็นต้น

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ภาคสนาม โดยการสังเกต และสัมภาษณ์ กระบวนการ เพื่อเลือกรูปแบบผลงานประติมากรรม โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผลงานสอดคล้องและสัมพันธ์กับ สถานที่



ภาพที่ 26 - 27 การสัมภาษณ์ผู้บริหารในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย



ภาพที่ 28- 31 ภาพถ่ายการลงสำรวจพื้นที่ติดตั้งผลงาน หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูล ในการศึกษาเรื่อง“กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัด สุพรรณบุรีได้ดังนี้

3.1 นำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามกรอบวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ในการสร้างงาน โดยทำการออกแบบร่างภาพใน 2 ลักษณะ คือร่างแบบภาพ 2 มิติ และร่างภาพ 3 มิติ ในเบื้องต้นทำการออกแบบร่างภาพ 3 มิติ เพื่อค้นหารูปแบบที่สามารถเป็นไปได้ และมีรูปแบบที่เหมาะสม โดยใช้กระดาษในการร่างแบบเพื่อที่จะทำให้สามารถเห็นมุมมองโดยรวมของการออกแบบ เห็นสัดส่วน รูปทรง ขนาด และมิติของภาพ

4. การออกแบบคุณค่าการแสดงผลออกทางแนวความคิด

การออกแบบคุณค่าการแสดงผลออกทางแนวความคิด โดยนำข้อมูลจากการลงพื้นที่ ออกแบบร่างผลงานประติมากรรม 2 มิติ และแบบร่างผลงานประติมากรรม 3 มิติ ดังนี้

1. การออกแบบร่างภาพ 2 มิติ ได้ดำเนินการสร้างงานดังนี้

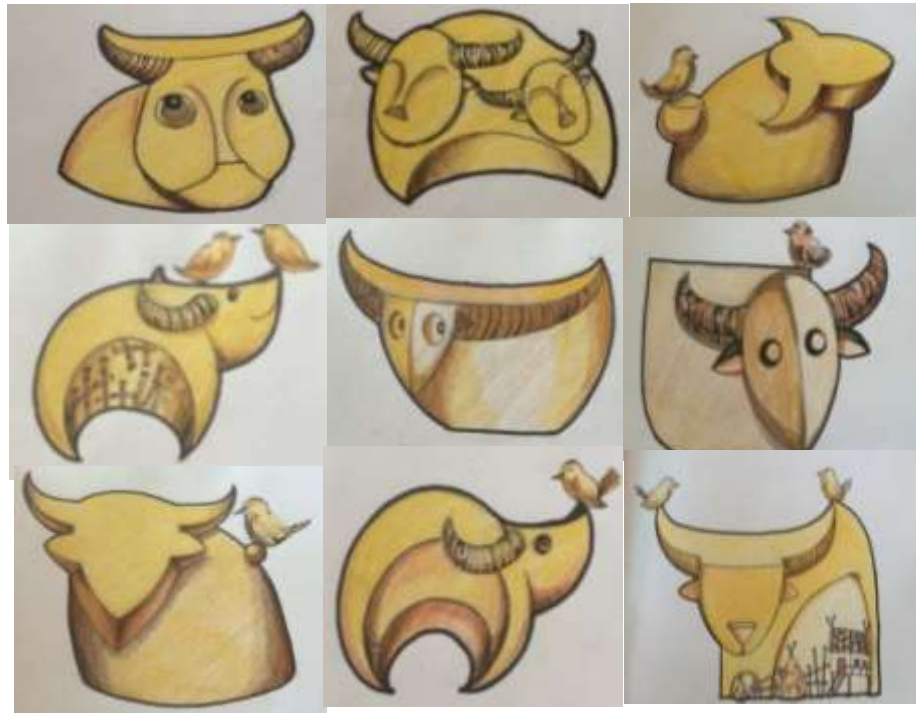
การสร้างแบบร่าง (Sketch) 2 มิติ ช่วงที่ 1 เป็นขั้นตอนค้นหารูปแบบความงามทางรูปร่าง รูปทรง จากลักษณะเด่นของควาย รูปทรงที่เรียบง่าย สร้างเป็นผลงานกิจกรรม โดยใช้รูปแบบ รูปทรงทางธรรมชาติ และรูปทรงเรขาคณิต เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต ที่อยู่อาศัยในชนบท



ภาพที่ 32 - 37 การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 1 ชุดที่ 1



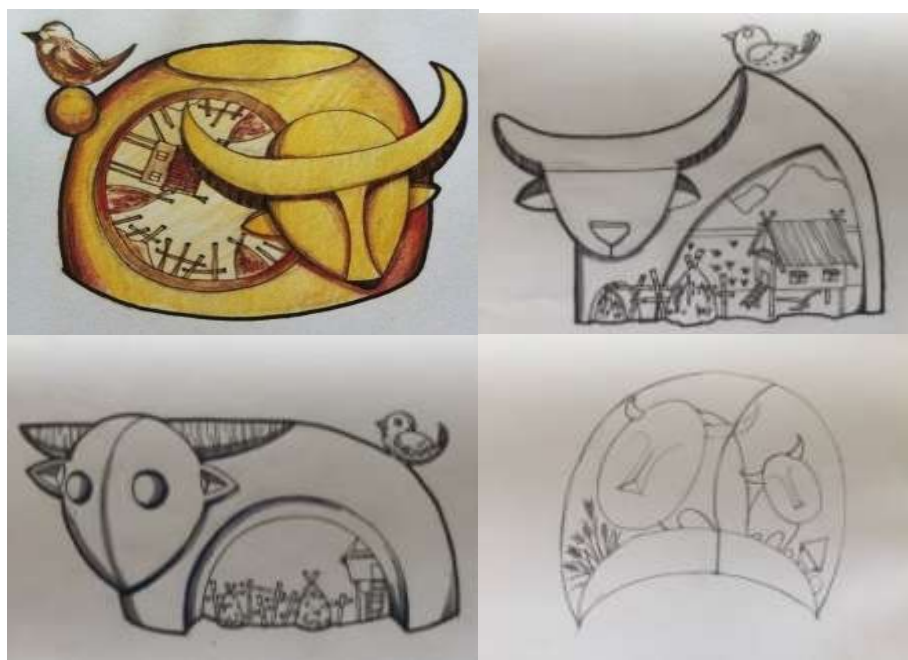
ภาพที่ 38 - 43 การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 1 ชุดที่ 2



ภาพที่ 44 - 52 การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 1 ชุดที่ 3



ภาพที่ 53 - 58 การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 2 ชุดที่ 1



ภาพที่ 59 – 62 การออกแบบภาพร่างภาพ 3 มิติ ช่วงที่ 2 ชุดที่ 2

แบบร่าง (Sketch) 2 มิติ ช่วงที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้นำความสำคัญและจุดมุ่งหมาย ของหมู่บ้าน
อนุรักษ์ควายไทย หรือบ้านเรือน วิถีชีวิตในชนบทมาใช้เป็นแนวทางสร้างสรรค์ ดังนี้

1. จากลักษณะรูปร่าง และรูปทรงของเลขาคณิตมาตัดทอน โดยนำเอาเอกลักษณ์ของควาย
ไทยจุดเด่น มาออกแบบ ให้มีสุนทรียภาพ
2. จากลักษณะที่อยู่อาศัยในสมัยชนบท สร้างแบบเรียบง่าย บ้านไม้ได้ดูสูง อยู่ใกล้แหล่ง
ทำมาหากิน และทุกบ้านที่เป็นชานาจะที่กองฟาง ซึ่งเป็นส่วนที่เหลือในการเก็บเกี่ยว
3. สภาพภูมิอากาศของเมืองไทยในฤดูร้อน ที่มีความแห้งแล้ง ในช่วงระยะเวลาหนึ่งของ
การทำนา สภาพดินที่แฉกระแหง ไร่ไม้แห้ง โรยรา
4. บรรยากาศที่สะท้อนความรู้สึกที่แตกต่าง ช่วงเวลากลางวันอากาศค่อนข้างร้อน มีแดดจ้า
ช่วงยามเย็นกำลังลับขอบฟ้าความร้อนเริ่มจางลง พอดกช่วงกลางคืน จะเห็นแสงดาว อากาศจะเย็นลง

2. การออกแบบร่างภาพ 3 มิติ

การสร้างแบบร่าง 3 มิติ เพื่อเป็นโมเดลในการสร้างผลงานจริง และสามารถมองเห็นได้
ทุก ๆ ด้าน ของรูปร่าง รูปทรง โดยรวม และช่วยเพิ่มความเข้าใจ ก่อนที่จะได้ริเริ่มในการจัดทำ
ชิ้นงานจริงขึ้น



ภาพที่ 63 – 68 ภาพแบบร่าง 3 มิติ



ภาพที่ 69 – 72 ภาพแบบร่าง 3 มิติ

จากภาพร่าง 3 มิติ ที่ทำการออกแบบ จึงได้สร้างงานประติมากรรม จำนวน 3 ชุด ดังนี้
 1. กาสรศิลป์ชุดที่ 1 จำนวน 2 ตัว โดยออกแบบเป็นลักษณะเด่นของควาย นำมาตัดทอนใน
 รูปทรง ในบางส่วนของเรขาคณิต วงกลม สามเหลี่ยม แต่ยังคงความโดดเด่นของเขาควายเป็น
 ใช้แต่ปรับรูปทรงไปในทางเรียบ เพื่อเหมาะสมแก่การนั่ง ส่วนกลางลำตัวด้านหน้า เป็นรูปทรง
 วงกลมขูดร่องเส้นเว้าพื้นที่ว่างตรงกลางเพิ่มเรื่องราวด้วยการขูดลาย เล่าเรื่องของลักษณะที่อยู่อาศัย
 และบรรยากาศโดยรอบบริเวณของวิถีชนบท และใช้สีทางเซรามิกตกแต่ง



ภาพที่ 73 แบบงาน 3 มิติ ชุดที่ 1

2. กาสรศิลป์ชุดที่ 2 จำนวน 2 ตัว โดยออกแบบเป็นลักษณะเด่นของควาย ในส่วนของ
 หน้าตานำมาตัดทอน ในลักษณะของรูปทรงเรขาคณิต เช่นเส้นโค้ง วงกลม ให้ดูมีความน่ารัก แต่
 ยังคงมีจุดเด่นของควายในส่วนของเขา ทั้งยังต้องสามารถใช้นั่งพักผ่อนได้ด้วย แต่เป็นไปใน
 รูปแบบของความโค้ง ส่วนกลางลำตัวด้านหน้าขูดร่องเส้นเป็นรูปทรงวงกลมเว้าพื้นที่ว่างตรงกลาง
 สื่อถึงเรื่องราวของวิถีชนบท ที่จะใส่ลงไปด้วยการขูดลาย ตกแต่ง ด้วยขั้นตอนทางเซรามิก



ภาพที่ 74 แบบงาน 3 มิติ ชุดที่ 2

3. กาสรศิลป์ชุดที่ 3 จำนวน 1 ตัว โดยออกแบบเป็นรูปทรงเสี้ยวพระจันทร์ที่ต้องการจะเพิ่มเรื่องราวของบรรยากาศ ยามค่ำคืน แต่จะเชื่อมโยงในขั้นตอนของการตกแต่งสีทางเซรามิก ลักษณะเด่นของหน้าควาย จะซูดลายในด้านบนของตัวชิ้นงาน ลักษณะใบหน้าเป็นการตัดทอนผสมกับรูปทรงเรขาคณิต ฟุ้งซายเป็นใบหน้าตัวใหญ่ซึ่งเป็นส่วนที่สามารถนั่งได้ของตัวผลงาน ส่วนฟุ้งขวาเป็นใบหน้าของตัวเล็ก อยู่ใกล้ ๆ กันส่วนของด้านหน้า จะเป็นเหมือนครึ่งวงกลมในลักษณะแนวนอน เป็นพื้นที่โล่งเพื่อไว้ตกแต่งในขั้นตอนสีเซรามิก เพื่อเล่าเรื่องราวและบรรยากาศยามค่ำคืนของวิถีชนบท



ภาพที่ 75 แบบงาน 3 มิติ ชุดที่ 3

3.4 สถานที่ในการติดตั้งผลงานประติมากรรม

การติดตั้งผลงานประติมากรรมผู้วิจัยได้ลงสำรวจพื้นที่จริง และได้สอบถามผู้บริหารหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยนั้น พื้นที่ในการจัดตั้งมีหลากหลายพื้นที่ แบ่งเป็นส่วน ๆ แต่ผู้บริหารได้เลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการติดตั้ง มา 2 พื้นที่ ได้แก่ หน้าลานแสดงควาย และบริเวณสนามหญ้าข้างลานแสดงควาย



ภาพที่ 76 ริมสระน้ำกลางหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

ภาพสถานที่ที่ตั้งผลงานชิ้นที่ 1 และผลงานชิ้นที่ 3 อยู่บริเวณ โรงเลี้ยงควายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ซึ่งสามารถมองเห็นบ้านทรงไทยในรูปแบบต่าง ๆ ของฝั่งตรงข้าม สนามหญ้าสีเขียว ต้นไม้ริมสระน้ำ บรรยากาศร่มรื่น เหมาะสมแก่การพักผ่อน



ภาพที่ 77 หน้าลานแสดงควาย

ภาพสถานที่ที่ตั้งผลงานชิ้นที่ 2 อยู่บริเวณด้านหน้าลานแสดงควาย เป็นพื้นที่จัดแสดงความสามารถของควายไทย ของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ในอิริยาบถต่าง ๆ จุดแสดงผลงานจะอยู่บริเวณด้านหน้าทางเข้าด้านขวา โดยมีลักษณะเป็นพื้นดิน

5. การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมตกแต่ง

ในการสร้างสรรค์รูปแบบชิ้นงาน “กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยวิธีการขึ้นทรงจากเนื้อดินปั้น และนำวัสดุจากธรรมชาติมาตกแต่ง ให้มีความร่วมสมัยตามแนวความคิด นำเสนอผลงานมาจัดวางตามรูปแบบ มีวิธีการดำเนินงานดังต่อไปนี้



ภาพที่ 78 - 79 ภาพต้นแบบด้วยการตัดโฟมและพอกด้วยดินเหนียว



ภาพที่ 80 - 83 การสร้างพิมพ์ปูนพลาสติก



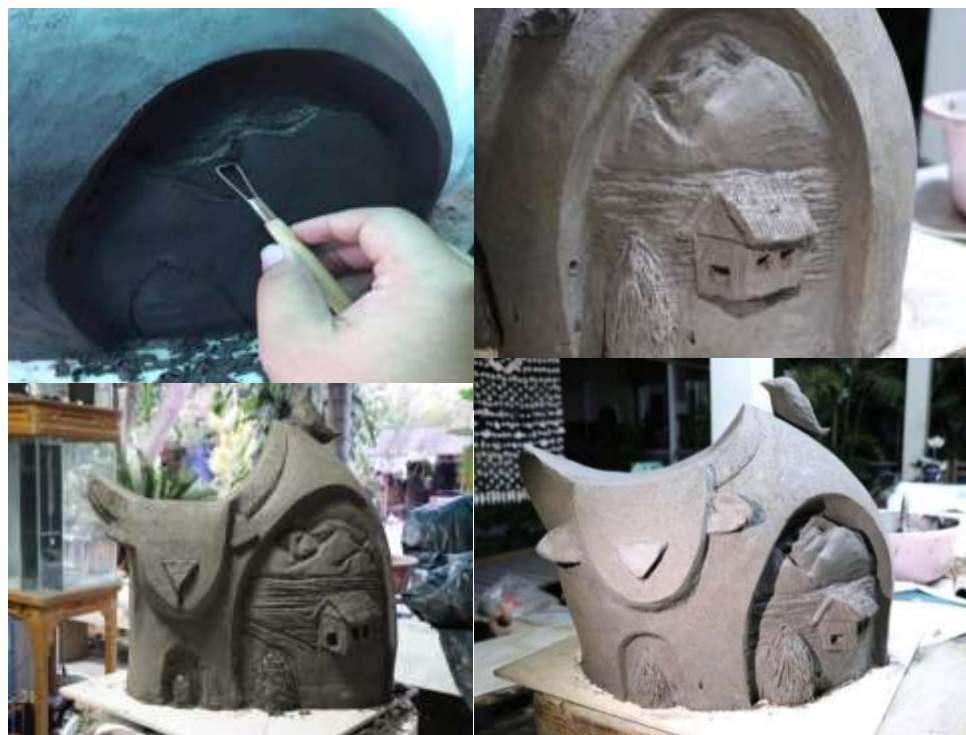
ภาพที่ 84 - 87 การผสมดิน



ภาพที่ 88 - 91 การนำดินเข้าอัดในพิมพ์



ภาพที่ 92 - 93 ผลงานที่นำออกจากพิมพ์



ภาพที่ 94 - 97 ตกแต่งชิ้นงาน



ภาพที่ 98 - 99 การนำสีสแตนท์ลงชิ้นงาน



ภาพที่ 100 - 101 การเผาเคลือบอุณหภูมิ 700 องศาเซลเซียส



ภาพที่ 102 - 105 ตกแต่งรายละเอียดการเขียนสีใต้เคลือบ เผาเคลือบอุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส



ภาพที่ 106 ภาพผลงานสำเร็จ ชุดที่ 1 ชุดควายบ้านนา



ภาพที่ 107 ภาพผลงานสำเร็จ ชุดที่ 2 ชุดควายบ้านทุ่ง



ภาพที่ 108 ภาพผลงานสำเร็จ ชุดที่ 3 ชุดควายบ้านดาว

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ได้ผลงานประติมากรรมที่สมบูรณ์แล้วงานวิจัย กาศรศิลป์ : ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัด สุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามเพื่อประเมินให้เป็นที่ไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ผลการวิจัย แบ่งออกดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลงานสร้างสรรค์กับสถานที่ที่ตั้ง
2. วิเคราะห์ผลงานการออกแบบ
3. วิเคราะห์ผลการประเมินรูปแบบจากแบบสอบถาม

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลงานสร้างสรรค์กับสถานที่ที่ตั้ง

ในการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจัยได้ทากการศึกษาและสำรวจจากพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประมวลผลหาแนวทาง สร้างงานประติมากรรมที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะตัว โดยให้รูปทรงมีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับสถานที่ที่ตั้ง การเลือกสถานที่ ในวิทยานิพนธ์นี้ มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงความรู้สึกระหว่างสถานที่กับผลงานประติมากรรม เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยเลือก สถานที่บริเวณภายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย เป็นพื้นที่ที่ตั้งผลงานประติมากรรม



ภาพที่ 109 ภาพแผนผังภายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

ลักษณะทางกายภาพของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตั้งอยู่ในตำบลศรีประจันต์ อำเภศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จัดตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2545 ตั้ง อยู่บนเนื้อที่ 70 ไร่ ติดถนนทางหลวงหมายเลข 340 สุพรรณบุรี-ชัยนาท ซึ่งเป็นถนนสายหลักของอำเภศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยเป็น โครงการที่สะท้อนถึงวิถีการดำรงชีวิตของชาวไทยชนบทในสมัยก่อน ไม่ว่าจะ เป็นข้าวของเครื่องใช้ บ้านเรือน ซึ่งมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับควาย

องค์ประกอบภายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

ภายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย เน้นการท่องเที่ยวแบบเชิงอนุรักษ์ อันดับที่ 1 คือนั้นอนุรักษ์เกี่ยวกับเรื่องควาย อันดับที่ 2 เกี่ยวกับเรื่องข้าว เพราะจังหวัดสุพรรณบุรี ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นทางด้านเกษตรกรรม คือการทำนา เป็นจังหวัดที่ผลิตข้าวคิด 1 ใน 5 ของประเทศ

จุดเด่นของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย คือ มีการสร้างบ้านทรงไทยในสมัยก่อนจำลองสถานการณ์และเล่าเรื่องราวความเป็นมาในอดีต ความเป็นอยู่ การเลี้ยงควาย การทำไร่ไถนา และมีบรรยากาศที่ร่มรื่น สงบร่มเย็นแบ่งสัดส่วนการจัดสถานที่ได้อย่างชัดเจน มีการจัดการแสดงควาย และการสาธิตวิธีการปลูกข้าว การดำนา การไถนา โดยให้ผู้คนได้มีส่วนร่วม และมีพิพิธภัณฑ์ชาวนาไทย อีกด้วย



ภาพที่ 110 ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 1 ทางเข้าหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย



ภาพที่ 111 ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 2 ลานแสดงเกวียนและบ้านไทยสมัยก่อน



ภาพที่ 112 ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 3 ลานแสดงควาย



ภาพที่ 113 ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 4 ลานแสดงการทำนาปลูกข้าว



ภาพที่ 114 ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 5 พิพิธภัณฑ์ชาวนา



ภาพที่ 115 ภาพแสดงมุมมองตำแหน่งที่ 6 เรือนไทยจำลอง

ความเหมาะสมทางด้านกายภาพ

1. หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย จึงเล็งเห็นความสำคัญของควาย ซึ่งอยู่คู่กับชาวนาไทยมาตั้งแต่สมัย โบราณ ช่วยในเรื่องของการทำไร่ ไถนา เป็นเพื่อนคู่ทุกข์คู่ยากของชาวนาไทย ซึ่งสอดคล้องกับในยุคปัจจุบัน ถือว่าเครื่องจักรเข้ามาแทนที่ของควายหมดสิ้นแล้ว ควายจึงหมดภาระหน้าที่ ในการทำไร่ไถนา ซึ่งกระนั้นเองทำให้ควายลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ผลงาน ประกอบกับสถานที่มีความประสานสอดคล้องกลมกลืนอย่างมีเอกภาพตามแนวคิดของศิลปิน
2. เป็นสถานที่สงบร่มรื่น แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติ สามารถพักผ่อนหย่อนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงได้
3. การคมนาคม การเดินทางประชาชนในละแวกใกล้เคียงสามารถเดินทางมาถึงได้สะดวก เหมาะกับทุกเพศทุกวัยและทุกระดับ สามารถ เข้าเยี่ยมชมได้
4. มีพื้นที่วางที่ที่เหมาะสมสำหรับจะติดตั้งผลงานประติมากรรมเพราะเป็นสถานที่ที่ถูกต้องแบบ จัดเป็นสัดส่วนได้อย่างลงตัว

ความเหมาะสมทางด้านแนวความคิดในการออกแบบ

พื้นที่ภายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยมีการแบ่ง โซนที่เห็น ได้อย่างชัดเจน การหาบริเวณที่ติดตั้งผลงาน โดยเลือกบริเวณที่มีความสอดคล้องและสอบถามเจ้าหน้าที่เรื่องความเหมาะสมในการจัดวางงานประติมากรรมให้ดูแล้ว ไม่มีความแปลกแยกสามารถกลมกลืน เมื่อทดลองการติดตั้งแล้ว ผลงาน สามารถทำให้ทัศนียภาพภายในบริเวณนั้นเกิดประโยชน์ และผลงานไม่ควรกีดขวางทางเท้า หรือเส้นทางหลัก จนทำลายทัศนียภาพบริบทภายในบริเวณนั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกบริเวณที่มีความสอดคล้องกับผลงานประติมากรรมที่เชื่อมโยงต่อความรู้สึกของผู้ที่เข้ามาภายในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

สถานที่ติดตั้งผลงาน

การติดตั้งผลงาน กาศศิลป์ ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก เพราะนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทยส่วนมากเป็นนักเรียน นักศึกษา เด็ก เป็นส่วนใหญ่ มีเก้าอี้ที่ให้นักท่องเที่ยวหยุดพักหลายจุด



ภาพที่ 116 ภาพการจำลอง ก่อนการติดตั้งผลงาน จุดที่ 1 สนามหญ้าข้างลานโชว์แสดงควายไทย



ภาพที่ 117 ภาพการจำลอง หลังการติดตั้งผลงาน จุดที่ 1 สนามหญ้าข้างลานโชว์แสดงควายไทยกับ
ผลงาน ชุดที่ 1



ภาพที่ 118 ภาพการจำลอง ก่อนการติดตั้งผลงาน จุดที่ 2 หน้าลานโชว์แสดงควายไทย



ภาพที่ 119 ภาพการจำลอง หลังการติดตั้งผลงาน จุดที่ 2 หน้าลานโชว์แสดงควายไทยกับผลงาน ชุดที่ 2



ภาพที่ 120 ภาพการจำลอง หลังการติดตั้งผลงาน จุดที่ 1 สนามหญ้าข้างลานโชว์แสดงควายไทยกับผลงาน ชุดที่ 3



ภาพที่ 121 ภาพจำลองตำแหน่งการติดตั้งบนแผนผังหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ของผลงานทั้ง 3 ชุด

2. การวิเคราะห์ผลงานการออกแบบ

ในการวิจัยผลงานประติมากรรมตกแต่ง กาศศิลป์: หมูบ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลงานประกอบไปด้วยผลงานประติมากรรมตกแต่งจำนวน -3 ชุด คือ ชุดที่ 1 “ควายบ้านนา” ชุดที่ 2 “ควายบ้านทุ่ง” ชุดที่ 3 “ควายบ้านดาว” ซึ่งแต่ละมีความแตกต่างกันดังต่อไปนี้



ภาพที่ 122 ชุดที่ 1 “ควายบ้านนา”

4.1 วิเคราะห์ผลงานชุดที่ 1 ชุดควายบ้านนา สื่อเรื่องราวพื้นที่อาศัยของคนในชนบทในยามเย็นย่ำค่ำ ใช้รูปเรขาคณิต มาตัดทอนลักษณะของควายมา คลี่คลาย ได้แนวคิดจากเรื่องราวของวิถีชีวิตครอบครัวชนบทของชาวนากับควายไทย ให้มีความเรียบง่าย น่ารัก และร่วมสมัย ใช้ลักษณะของรูปทรงกลม มาออกแบบ ตัดทอนให้เรียบง่าย ตกแต่งด้วยการชุดลายนูนต่ำ และใช้สีสแตนเคลือบผิวชิ้นงาน พื้นทึบลดทอนด้วยสีได้เคลือบโดยนำลักษณะบ้านเรือน กองฟาง ต้นมะพร้าว และพุ่มไม้ ให้บรรยากาศในยามเย็น สีสแตนที่ใช้ในผลงานประติมากรรม คือสีน้ำตาล เหลือง เป็นส่วนใหญ่ เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นชนบท วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสมัยก่อน และมีสีดำบางจุดทำให้ชิ้นงานมีความลึก และมีมิติมากยิ่งขึ้น

โดยบริเวณโดยรอบของชิ้นงาน ใช้สีสแตนตกแต่ง วิวของธรรมชาติ ภูเขาหลังเผาเคลือบแล้วขนาด ความสูงประมาณ 40 X 60 เซนติเมตร ค่อนข้างมีน้ำหนักมาก เหมาะสมแก่การจัดวางในพื้นที่ด้วยสถานที่จัดวางเป็นตำแหน่งของสนามหญ้าข้างลานโชว์แสดงควายไทย จะอยู่ติดริมน้ำ ฟังตรงข้ามเห็นเรือนไทย รอบ ๆ มีต้นไม้คอยให้ร่มเงา เหมาะแก่การพักผ่อน ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องการนั่งพักผ่อน ถ้ายรูปที่เข้ากับบรรยากาศของสถานที่ ที่เสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับควาย ในรูปแบบที่เป็นผลงานประติมากรรมเซรามิก สมัยใหม่ ในลักษณะที่ค่อนข้างน่ารักเป็นมิตรแก่ผู้มาเยือน



ภาพที่ 123 ชุดที่ 2 “ควายบ้านทุ่ง”

4.2 วิเคราะห์ผลงานชุดที่ 2 ชุดควายบ้านทุ่ง โดยนำสีของควายเผือกมาใช้ สื่อเรื่องราววิถีชีวิตชนบทของชาวนาไว้ส่วนลำตัวด้านหน้า ลักษณะของผู้คนในชนบท เช่นที่ปักอ้าย ภูเขา ทุ่งนา กองฟาง ต้นไผ่ และบรรยากาศเวลากลางวัน

รูปทรง ใช้รูปเรขาคณิต มาตัดทอน คลี่คลาย ได้แนวคิดจากเรื่องราวของวิถีชีวิตครอบครัวชนบทของชาวนากับควายไทย โดยสร้างสรรค์ด้วยรูปทรงของเรขาคณิต ในบางจุด และนำจุดเด่นของลักษณะควายมาตัดทอนรูปทรง คลี่คลาย ให้มีความเรียบง่าย น่ารัก และร่วมสมัย ตกแต่งชิ้นงานด้วยการขูดลายฉลุ และเขียนสีเซรามิก เล่าเรื่องราว ที่อยู่อาศัยและวิถีชีวิตชนบท สีสันทที่ใช้ในผลงานประติมากรรม คือสีชมพูอ่อนซึ่งเป็นสีของควายเผือก ซึ่งปัจจุบันเหลืออยู่น้อยมาก

บริเวณด้านหลังและโดยรอบของชิ้นงานจะขูดลายภูเขาและต้นไผ่ซึ่งในชนบทนั้น มีการนำต้นไผ่มาใช้ประโยชน์มากมายจึงนำลักษณะของต้นไผ่มาประดับตกแต่งรอบชิ้นงานให้อารมณ์ความรู้สึกถึงชนบทมากยิ่งขึ้น รูปทรงที่ไม่ซับซ้อน มีความแข็งแรง ให้ความเรียบง่าย น่าสนใจ ด้านหลัง และใช้สีสแตนดาร์ด ตกแต่งผลงานตกแต่งสีได้เคลือบ โดยการเพ้นท์เป็นลวดลายของธรรมชาติด้วยสีเหลือง แสดงออกซึ่งบรรยากาศกลางวันที่มีความร้อน ถึงบางวันอาจจะร้อนมาก จนต้นไผ่และภูเขามีสีเหลืองบ้าง หลังเผาเคลือบแล้วขนาด ความสูงประมาณ 40X60 เซนติเมตร ก้อนข้างมีน้ำหนักมาก เหมาะแก่การจัดวางในพื้นที่

ด้วยสถานที่จัดวางเป็นตำแหน่งของลานโชว์แสดงควาย ในด้านพื้นที่ส่วนหน้าทางเข้าด้านขวา ซึ่งด้านในเป็นการแสดงอริยาบทที่น่าสนใจของควาย ในรูปแบบต่างๆ จุดที่นำไปติดตั้งกับพื้นด้านหน้าของทางเข้า ซึ่งนักท่องเที่ยวจะเดินผ่าน เปรียบเสมือนแผนกต้อนรับ ที่เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับควาย ในรูปแบบที่เป็นผลงานประติมากรรมเซรามิกสมัยใหม่ ในลักษณะที่ค่อนข้างน่ารัก เป็นมิตรแก่ผู้มาเยือน ทั้งยังกระตุ้นให้เห็นคุณค่าของควายเผือกที่เหลืออยู่น้อยมากในปัจจุบัน



ภาพที่ 124 ชุดที่ 3 “ควายบ้านดาว”

4.3 วิเคราะห์ผลงานชุดที่ 3 ชุดควายบ้านดาว สื่อเรื่องราวของครอบครัวของควาย ความน่ารักของแม่ควายและลูกควาย ความผูกพัน ในยามค่ำคืน การรูปทรงกลม มาตัดทอนให้มีความอ่อนโยน ตกแต่งด้วยการชุดลายนูนต่ำ และใช้สีสแตน เคลือบผิวชิ้นงาน ชูดลวดลาย ใช้รูปเรขาคณิต มาตัดทอนลักษณะของควายมา คลี่คลาย ได้แนวคิดจากเรื่องราวของวิถีชีวิตครอบครัวชนบทของชาวนากับควายไทย ให้มีความเรียบง่าย น่ารัก และร่วมสมัย ใช้ลักษณะของรูปพระจันทร์เสี้ยว ซึ่งเป็นลักษณะของยามค่ำคืนมาออกแบบ ตัดทอนให้เรียบง่าย ตกแต่งด้วยการชุดลายนูนต่ำ เป็นหน้ายิ้มของแม่ควาย และลูกควายด้านบน สีเส้นที่ใช้ในผลงานประติมากรรม คือสีน้ำตาล เหลือง เป็นส่วนใหญ่ เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นชนบท วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสมัยก่อน และมีสีดำบางจุดทำให้ชิ้นงานมีความลึก และมีมิติมากยิ่งขึ้น

โดยบริเวณโดยรอบของชั้นงาน ใช้สีสแตน น้ำตาล เหลือง และดำตกแต่ง วิวของธรรมชาติ ภูเขา และบรรยากาศรอบครัวในชนบทยามค่ำคืน ที่สื่อถึงชนบทที่ห่างไกลเทคโนโลยี จึงเป็นที่ที่มีดวงดาวมากมาย หลังเผาเคลือบแล้วขนาด ความสูงประมาณ 40 X 60 เซนติเมตร ค่อนข้างมีน้ำหนักมาก เหมาะสมแก่การจัดวางในพื้นที่

ด้วยสถานที่จัดวางเป็นตำแหน่งของสนามหญ้าข้างลานโชว์แสดงควายไทย จะอยู่ติดริมน้ำ ฝั่งตรงข้ามเห็นเรือนไทย รอบ ๆ มีต้นไม้คอยให้ร่มเงา เหมาะแก่การพักผ่อน เป็นครอบครัว ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องการนั่งพักผ่อน ถ่ายรูปที่เข้ากับบรรยากาศของสถานที่ ที่เสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับควาย ในรูปแบบที่เป็นผลงานประติมากรรมเซรามิกสมัยใหม่ ในลักษณะที่ค่อนข้างน่ารัก เป็นมิตรแก่ผู้มาเยือน

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายการวิจัย

งานวิจัย “กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนในชนบทกับควายไทย การผสมผสานกับแนวคิดสมัยใหม่และความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ความรู้สึกกับการแสดงออกถึงความอบอุ่นในวิถีชีวิตชนบท เพื่อออกแบบสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากชุมชนหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตชนบทกับควายไทย เป็นการนำแนวความคิดใหม่มาผสมผสานให้เกิดเป็นความคิดแบบสมัยใหม่ได้อย่างสร้างสรรค์ สร้างเป็นประติมากรรมที่โดดเด่น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะขึ้น และยังสะท้อนให้เห็นภาพวิถีชีวิตชนบทดั้งเดิม ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย

2. การศึกษาและค้นคว้าข้อมูลการออกแบบผลงาน “กาสรศิลป์” ประติมากรรมตกแต่ง หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการนำเสนอผลงานประติมากรรมตกแต่ง ในรูปแบบอิริยาบถของควาย แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ความรู้สึกการแสดงออกถึงความอบอุ่นของผลงาน รูปทรงใหม่แนวความคิดแปลกใหม่ และแสดงออกอย่างอิสระ คือมีขนาด รูปร่างเหมาะสมได้สัดส่วน ใช้งานได้จริง ไม่ผูกพันกับแนวความคิดใดแนวความคิดหนึ่ง โดยเฉพาะประยุกต์ให้เข้ากับสังคมเมืองยุคใหม่ เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ดูได้คล้อยตามมากกว่าเนื้อหาเรื่องราว

3. การสร้างงานประติมากรรมดินเผา ชุดวิถีชีวิตชนบท และควายไทยในรูปแบบศิลปะร่วมสมัยของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการสร้างงานประติมากรรมตกแต่งที่นำแนวคิด แรงบันดาลใจ ศิลปะร่วมสมัยมาใช้ ดัดทอนรูปทรงให้มีความเรียบง่าย น่ารัก ดึงดูดใจ และแสดงถึงวิถีชีวิตผู้คนในชนบท การเผาในอุณหภูมิที่พอเหมาะ ตลอดจนการตกแต่งเขียนสี ลวดลายที่แปลกและเป็นธรรมชาติ คงความเป็นวิถีชีวิตไทยโบราณได้น่าสนใจ สีเส้นที่ลงตัวสวยงามเหมาะสมกับธรรมชาติชนบทได้อย่างลงตัว ผ่านกระบวนการทางเซรามิกส์สร้างสรรค์เป็นชุด 3 ชุด ได้แก่ชุดที่ 1 ชื่อชุดควายบ้านนา ชุดที่ 2 ชุดควายบ้านทุ่ง และชุดที่ 3

ชุดควายบ้านควายซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ในรูปแบบงานประติมากรรมตกแต่ง เพื่อนำเสนอให้ผู้สนใจได้มีส่วนร่วมกับผลงาน และสร้างความประทับใจแก่ผู้ชม ทั้งยังสร้างบรรยากาศให้กับหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย และสร้างความประทับใจได้ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งด้านเอกสาร การเก็บข้อมูลภาคสนาม ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ในด้านประวัติความเป็นมาก่อนที่จะสร้างหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย การดำเนินชีวิตผู้คนในชนบทกับควายไทย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมตกแต่งหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานการวิจัย ชุดกาสรศิลป์ ประติมากรรมตกแต่งหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ ดึงดูดผู้ชม นักท่องเที่ยว และคำนึงถึงความปลอดภัย โดยการออกแบบให้มีความเรียบง่าย ผลงานการออกแบบสามารถปรับปรุงให้มีความสวยงามและลงตัวมากกว่านี้ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ในการออกแบบให้มากขึ้น แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน ทำให้งานมีความโดดเด่น จดจำง่าย มีแนวคิดที่สอดคล้องกับหมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีอีกด้วย

ปัญหาที่เกิดในการออกแบบ

1. เนื่องจากระยะเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานมีจำกัด ประสบการณ์ของผู้วิจัยมีน้อย ทำให้สร้างสรรค์ผลงานออกมาไม่ดีเท่าที่ควร มีรอยแตกกราวเล็กน้อย เกิดจากการเตรียมเนื้อดิน
2. เนื่องจากผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยตนเอง ทำให้มีอุปสรรคในการสร้างสรรค์ ซึ่งภาพบางขั้นตอนอาจไม่ได้ถ่ายไว้
3. เนื่องจากการระยะทางไกล รวมถึงชิ้นงานเป็นเซรามิก ซึ่งจะต้องระวังเป็นพิเศษ อาจทำให้ชิ้นงานเกิดชำรุดได้

ข้อเสนอแนะ

จากการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

1. การลงพื้นที่เก็บข้อมูลมีความสำคัญอย่างมาก การพูดคุยกับผู้คน ผู้วิจัยจะได้รับข้อมูลที่ไม่มีเอกสารที่สามารถยืนยันข้อเท็จจริงได้ เป็นเพียงการบอกต่อ ๆ กันมา ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้ได้

- 2.ขนาดของชิ้นงานเป็นขนาดใหญ่ มีน้ำหนักมาก เคลื่อนย้ายลำบากในทุกขั้นตอน ต้องระมัดระวังมาก
- 3.ขั้นตอนการทำเซรามิกค่อนข้างจะละเอียดและหลายขั้นตอนต้องผ่านการทดลองก่อนทำงานจริง แต่ถึงอย่างไรก็จะมีข้อผิดพลาดบ้างเรื่อยๆ
- 4.จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ส่งผลให้ผู้วิจัยมีประสบการณ์ มีความรู้ในการปฏิบัติงานทำงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน อย่างระมัดระวัง ในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
- 5.สามารถนำความรู้ที่ได้มาไปเผยแพร่ในรุ่นต่อไปได้

ข้อเสนอแนะจากการสร้างสรรค์ในครั้งต่อไป

สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานกาสรศิลป์ ประติมากรรมตกแต่งหม้อบ้านอนุรักษ์ควายไทย โดยการใช้วัสดุที่เป็นเซรามิก ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะพัฒนา ต่อยอด ในการเลือกวัสดุที่มีน้ำหนักเบา มาผสม เพราะผลงานที่ทำจากเซรามิกชิ้นใหญ่ จะมีน้ำหนักมาก ถึงจะแข็งแรง แต่ก็ขนย้ายลำบาก รวมไปถึงขั้นตอนการตกแต่งผลงานของสีเซรามิก กับอุณหภูมิเตาที่เผา สีอาจจะออกมาไม่ถูกใจเท่าที่ควร การไหลของสีในขณะที่เผา อาจจะเกินขอบเขตของความต้องการ ในด้านลวดลายที่ตกแต่งอยากเพิ่มเรื่องราวให้มากขึ้น เจาะลึกถึงความเป็นวิถีชนบทให้มากกว่านี้ เพิ่มมิติของงานในพื้นที่ด้านหลัง เพื่อตอบสนองต่อแนวความคิด หรือวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองต่อไป

บรรณานุกรม

- กิตติ กุบแก้ว.(2553). *ภูมิปัญญาการคัดเลือกควายไทย*. กรุงเทพฯ: กรมปศุสัตว์.
- จรัญ จันทลักษณ์.(2520). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 3*. กรุงเทพฯ: หอรัษฎากรพิพัฒน์
ในพระบรมมหาราชวัง.
- จินตนา อินทรมงคล.(2548). *ควายไทยเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: กรมปศุสัตว์.
- จินตนา อินทรมงคล,ทศพร ศรีศักดิ์ ,กิตติ กุบแก้ว,และสุพจน์ ศรีสร้อย.(2553). *การฝึกคนและฝึก
ควายไถนาชุดภูมิปัญญาไทยเกี่ยวกับควาย*. กรุงเทพฯ: กรมปศุสัตว์.
- นิตดา หงส์วิวัฒน์.(2554). *เครื่องปั้นดินเผา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คดี.
- บ้านควาย.(2545). *หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย*. เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2545.
เข้าถึงได้จาก <http://www.suphan.biz/Villagebuffalo.htm>.
- ศรีศักร วัลลิโภดม.(2534). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 16*. กรุงเทพฯ: หอรัษฎากร
พิพัฒน์ ใน พระบรมมหาราชวัง.
- สมจิตร โยระคง.(2555). *เกษตรกรรมและสังคมไทย*. กรุงเทพฯ.
- สอนสุพรรณ.(2553). *ควายในมหาวิทยาลัย*. เข้าถึงเมื่อ 8 ธันวาคม 2553.
เข้าถึงได้จาก <http://oknation.nationtv.tv>
- เอื้ทสี่โซะ คาโต.(2550). *หลักการทำเคลือบเซรามิก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 14. เข้าถึงเมื่อ 5 ธันวาคม 2550.
เข้าถึงได้จาก <http://guru.sanook.com>
- Ceramiclover. (2558). *การตกแต่งเครื่องปั้นดินเผา*. เข้าถึงเมื่อ 22 กรกฎาคม 2558.
เข้าถึงได้จาก <http://ceramicnews.blogspot.com>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน

การนำเสนอผลงานวิจัย ทางด้านวัฒนธรรมและศิลปกรรมศาสตร์ ครั้งที่ 1

คณะศิลปกรรม มหาลัยบูรพา



